

Schválené pedagogickou a edičnou komisiou Ekonomickej univerzity v Bratislave v edičnom programe na rok 2014 ako učebnica.

Publikácia bola vydaná s podporou grantu KEGA 009EU-4/2013 *Vypracovanie komplexných učebných materiálov k predmetu teórie medzinárodných hospodárskych vzťahov orientovaných na ich aplikáciu v súčasnej svetovej ekonomike*, riešenom na Fakulte medzinárodných vzťahov Ekonomickej univerzity v Bratislave v rokoch 2013 a 2014 a je jej plánovaným výstupom.

Kapitola 1

Úvod do štúdia teórií medzinárodných hospodárskych vzťahov

---

1. *Medzinárodné hospodárske vzťahy NEZAHŔŇAJÚ:*
  - a) medzinárodný pohyb tovarov a služieb
  - b) medzinárodný pohyb pracovných síl
  - c) medzinárodný pohyb kapitálu
  - d) medzinárodný pohyb pôdy a prírodných zdrojov

2. *Ktorý z nasledujúcich dôvodov NEPATRÍ medzi hlavné dôvody existencie medzinárodného obchodu?*
  - a) rozdiely v technológiách
  - b) rozdiely v prírodných podmienkach
  - c) existencia domácich monopolov
  - d) snaha dosahovať úspory z rozsahu

3. *Na ktorom faktore bola primárne založená hodvábná cesta?*
  - a) na technologických rozdieloch
  - b) na klimatických rozdieloch
  - c) na prírodných rozdieloch
  - d) na mzdových rozdieloch

4. *Existenciu vnútroodvetvového dopytu zapríčiňujú:*
  - a) rozdiely v technológiách
  - b) klimatické rozdiely
  - c) rozdiely v dopyte a spotrebiteľských preferenciách
  - d) protekcionistické opatrenia

5. *Úspory z rozsahu vznikajú:*
  - a) zvýšením objemu výroby; sú zapríčinené existenciou fixných nákladov
  - b) zvýšením objemu výroby; sú zapríčinené existenciou variabilných nákladov
  - c) znížením objemu výroby; sú zapríčinené existenciou fixných nákladov
  - d) znížením objemu výroby; sú zapríčinené existenciou variabilných nákladov

6. *Ktoré tvrdenie o hrubom domácom produkte NIE JE pravdivé?*
  - a) zahŕňa tovary aj služby
  - b) nezohľadňuje štátnu príslušnosť vlastníka výrobných faktorov
  - c) najčastejšie sa uvádza na ročnej báze
  - d) zahŕňa medziprodukty

7. *Ktorá z uvedených možností NEPATRÍ medzi charakteristické črty dokonalej konkurencie?*
- a) na trhu pôsobí veľké množstvo predávajúcich aj kupujúcich
  - b) všetci trhoví účastníci sú dokonale informovaní
  - c) predávajúci ponúkajú heterogénne statky
  - d) existuje voľný vstup aj výstup z trhu
8. *Ktorá z uvedených možností NEPATRÍ medzi charakteristické črty monopolistickej konkurencie?*
- a) na trhu pôsobí len malé množstvo predávajúcich
  - b) všetci trhoví účastníci sú dokonale informovaní
  - c) predávajúci ponúkajú heterogénne statky
  - d) existuje voľný vstup aj výstup z trhu
9. *V monopolistickej konkurencii firma z dlhodobého hľadiska:*
- a) je cenovým prijímateľom
  - b) je cenovým určovateľom
  - c) má vysoké zisky
  - d) má vysoké straty
10. *Ktorá z nasledujúcich spoločností bola alebo je administratívnym monopolom?*
- a) Northwest Airlines
  - b) Orange
  - c) Holandská východoindická spoločnosť
  - d) Standard Oil
11. *Ako nazývame statky, ktorých špecifické charakteristiky znižujú, resp. vylučujú možnosť obchodovať s nimi?*
- a) vnútroodvetvové statky
  - b) medziodvetvové statky
  - c) imobilné statky
  - d) neobchodovateľné statky
12. *Ktoré z nasledujúcich tvrdení je pravdivé?*
- a) Obchodná bilancia zahŕňa aj remitencie.
  - b) Pasívne saldo platobnej bilancie nazývame obchodný deficit.
  - c) Obchodná bilancia nezohľadňuje obchod so službami.
  - d) Platobná bilancia zahŕňa aj dividendy.

13. Skratkou PPF sa označuje:

- a) indifferenčná krivka
- b) hranica produkčných možností
- c) izokosta
- d) izokvanta

14. Množinu všetkých kombinácií výroby dvoch statkov, ktorú možno dosiahnuť plným využitím výrobných faktorov, nazývame:

- a) indifferenčná krivka
- b) hranica produkčných možností
- c) izokosta
- d) izokvanta

15. Množinu takých kombinácií použitia výrobných faktorov, ktoré prinášajú rovnaký output, nazývame:

- a) indifferenčná krivka
- b) hranica produkčných možností
- c) izokosta
- d) izokvanta

16. Množinu takých kombinácií spotrebúvaných tovarov a služieb, ktorá prináša spotrebiteľovi rovnakú užitočnosť, nazývame:

- a) indifferenčná krivka
- b) hranica produkčných možností
- c) izokosta
- d) izokvanta

17. Množinu takých kombinácií použitia výrobných faktorov, s ktorými sú spojené rovnaké náklady, nazývame:

- a) indifferenčná krivka
- b) hranica produkčných možností
- c) izokosta
- d) izokvanta

18. Ak príchod zahraničného investora stimuluje rozvoj zahraničných investícií, hovoríme, že ide o:

- a) multiplikačný efekt
- b) vytlačací efekt
- c) nákladový efekt
- d) crowding-through efekt

19. Ak príchod zahraničného investora vedie k vytláčaniu domácich firiem z trhu, hovoríme, že ide o:

- a) multiplikačný efekt
- b) vytlačací efekt
- c) nákladový efekt
- d) crowding-through efekt

20. Ktoré z nasledujúcich tvrdení je NEPRAVDIVÉ?

- a) Podľa teórie pracovnej hodnoty hodnota statku závisí od množstva práce, ktoré bolo použité na jeho výrobu.
- b) Podľa nákladovej teórie hodnoty sa hodnota statku tvorí nielen v závislosti od množstva použitej práce, ale zohľadňuje všetky náklady spojené s jeho výrobou.
- c) Podľa nákladovej teórie hodnoty hodnota statku zahŕňa náklady spojené s použitím výrobných faktorov (práce, pôdy a kapitálu) a daňové zaťaženie.
- d) Autorom teórie pracovnej hodnoty je James Mill.

Kapitola 2

Prehľad teórií medzinárodného obchodu

---

1. *Ktorý faktor NEZOHĽADŇUJÚ teórie medzinárodného obchodu strany dopytu?*
  - a) preferencie spotrebiteľov
  - b) úspory z rozsahu
  - c) zahraničnoobchodnú politiku štátu
  - d) nedokonalú konkurenciu
2. *Takzvaná „obrátená teória pracovnej hodnoty“ bola podstatou ekonomického zmýšľania:*
  - a) Aristotela
  - b) Tomáša Akvinského
  - c) Thomasa Muna
  - d) François Quesnaya
3. *Otázkou „spravodlivej ceny“ sa zaoberal:*
  - a) Aristoteles
  - b) Tomáš Akvinský
  - c) Thomas Mun
  - d) François Quesnay
4. *Cieľom merkantilistov v oblasti zahraničného obchodu bolo:*
  - a) dosahovať aktívnu obchodnú bilanciu
  - b) dosahovať pasívnu obchodnú bilanciu
  - c) akumulovať v ekonomike čo najväčšie množstvo práce
  - d) dosahovať vyrovnanú obchodnú bilanciu
5. *Čo tvorí bohatstvo podľa Adama Smitha?*
  - a) práca
  - b) pôda
  - c) kapitál
  - d) drahé kovy
6. *Ktorý z nasledujúcich ekonómov sa NESPÁJA s princípom komparatívnych výhod?*
  - a) David Ricardo
  - b) Robert Torrens
  - c) John Stuart Mill
  - d) Bertil Ohlin

7. *Grafické modely v ekonómii ako prvý vo väčšej miere začal používať:*
- Alfred Marshall
  - David Ricardo
  - Bertil Ohlin
  - Paul Samuelson
8. *Teorému o vybavenosti výrobnými faktormi nazývame aj:*
- Leontiefov paradox
  - Heckscherova-Ohlinova teoréma
  - teória vnútroodvetvového obchodu
  - nová teória obchodu
9. *Za pôvodcu extenzívneho používania matematických metód v ekonómii sa považuje:*
- Paul Samuelson
  - Paul Krugman
  - Alfred Marshall
  - Marc Melitz
10. *Ktorý z nasledujúcich príkladov obchodu je medziodvetvový?*
- výmena Mercedesov za uhlie
  - výmena Mercedesov za Toyoty
  - výmena Airbusov za Boeingy
  - výmena zemiakov za mrkvy
11. *Vplyv výrobného cyklu produktu na medzinárodný obchod sledoval:*
- Raymond Vernon
  - Paul Samuelson
  - Paul Krugman
  - Alfred Marshall
12. *Determinanty voľby geografickej polohy podnikateľskej aktivity skúmal:*
- Raymond Vernon
  - Paul Samuelson
  - Paul Krugman
  - Marc Melitz
13. *Vplyv rôznorodosti (heterogenity) firiem na medzinárodný obchod skúmal:*
- Raymond Vernon
  - Paul Samuelson
  - Paul Krugman
  - Marc Melitz

14. *Súčasnú teóriu medzinárodného obchodu skúmajú medzinárodnú výmenu:*

- a) na nadštátnej úrovni
- b) na štátnej úrovni
- c) na odvetvovej úrovni
- d) na firemnej úrovni

15. *Za zakladateľa teórií periférneho hospodárstva sa považuje:*

- a) John Maynard Keynes
- b) Robert Torrens
- c) Raúl Prebisch
- d) Alfred Marshall

16. *Vetva ekonómov, ktorá v minulosti skúmala možnosti spoločného vlastníctva výrobných faktorov a usilujúca sa o zlepšenie sociálnych podmienok pracujúcich, sa nazýva:*

- a) utopický socializmus
- b) neoklasická ekonómia
- c) postklasická ekonómia
- d) nová teória obchodu

17. *Jedným z hlavných predstaviteľov fyziokratov bol:*

- a) François Quesnay
- b) Thomas Mun
- c) Tomáš Akvinský
- d) Robert Torrens

18. *S menom ktorého ekonóma sa spájajú počiatky skúmania spotrebiteľských preferencií v medzinárodnom obchode?*

- a) David Ricardo
- b) Bertil Ohlin
- c) Staffan Linder
- d) Marc Melitz

19. *Ktorá z nasledujúcich možností NEPATRÍ medzi základné piliere moderných teórií medzinárodného obchodu?*

- a) prostriedky matematickej analýzy
- b) Krugmanove modely medzinárodného obchodu
- c) Melitzove modely medzinárodného obchodu
- d) Munove modely medzinárodného obchodu

20. „Krajiny s podobnou úrovňou dôchodku na obyvateľa majú vysoký potenciál na rozvoj vzájomného obchodu.“ Kto prišiel s touto myšlienkou?

- a) Staffan Linder
- b) Paul Krugman
- c) Marc Melitz
- d) Alfred Marshall

Kapitola 3

Merkantilizmus

---

1. *V ktorom storočí a v ktorom štáte vznikol merkantilizmus?*
  - a) Anglicko, 16. storočie
  - b) Francúzsko, 16. storočie
  - c) Anglicko, 17. storočie
  - d) Francúzsko, 17. storočie
2. *Merkantilizmus chápeme ako:*
  - a) socialistickú ekonomiu budovania štátu
  - b) politickú ekonomiu budovania štátu
  - c) opak kolonializmu
  - d) opak fyziokratizmu
3. *Najznámejším predstaviteľom merkantilizmu bol:*
  - a) François Quesnay
  - b) Thomas Mun
  - c) Raúl Prebisch
  - d) Tomáš Akvinský
4. *Merkantilisti za bohatstvo považovali:*
  - a) akúkoľvek prácu
  - b) vzácnu prácu
  - c) zahraničný obchod
  - d) drahé kovy
5. *Medzinárodný obchod považovali za hru s nulovým súčtom*
  - a) merkantilisti
  - b) klasickí ekonómovia
  - c) neoklasickí ekonómovia
  - d) moderní ekonómovia
6. *Ktoré tvrdenie o manufaktúrnom merkantilizme je NEPRAVDIVÉ?*
  - a) Zdôrazňoval aktívnu úlohu peňazí a drahých kovov v ekonomike.
  - b) Usiloval sa o dosiahnutie aktívnej obchodnej bilancie.
  - c) Podporoval nerovnú výmenu v obchode.
  - d) Povoľoval výlučne vývoz surovín a polotovarov.

7. *Aké mzdy sú subsistenčné?*
- a) nadpriemerne vysoké
  - b) nízke, umožňujúce iba pokrytie základných potrieb pracovníka a jeho rodiny
  - c) mimoriadne nízke, neumožňujúce ani pokrytie základných potrieb pracovníka
  - d) priemerne vysoké
8. *Medzi paradoxy merkantilizmu patrí:*
- a) Chudobné krajiny investujú do armády viac ako bohaté krajiny.
  - b) Aktívna obchodná bilancia ochudobňuje krajinu.
  - c) V bohatých krajinách žije veľké množstvo chudobných.
  - d) V chudobných krajinách žije veľké množstvo bohatých.
9. *Medzi protekcionistické opatrenia merkantilizmu NEPATRÍ:*
- a) Závazok platiť za exporty importmi.
  - b) Prísny zákaz odlevu drahých kovov do zahraničia.
  - c) Obmedzenia dovozu hotových výrobkov zo zahraničia.
  - d) Povinnosť prevádzať výnosy z predaja v zahraničí domov.
10. *Ktoré tvrdenie je pravdivé o merkantilistických opatreniach týkajúcich sa surovín potrebných na domácu výrobu?*
- a) Ich vývoz bol zakázaný.
  - b) Ich dovoz bol zakázaný.
  - c) Ich vývoz bol podporovaný.
  - d) Ich cena bola udržiavaná na subsistenčnej úrovni.
11. *Čo bolo podstatou tzv. navigačných zákonov?*
- a) Zakladanie obchodných monopolov.
  - b) Zákaz prekladania reexportov v domácich prístavoch.
  - c) Zákaz prepravy tovaru zahraničnými loďami.
  - d) Poskytnutie armádnej ochrany obchodným lodiam.
12. *Čínsku politiku podhodnocovania jüanu chápeme ako prejav:*
- a) neomerkantilizmu
  - b) postmerkantilizmu
  - c) neokolonializmu
  - d) politika podhodnocovania jüanu neexistuje, jüan je nadhodnotený

13. *Teóriu samoregulácie obchodnej bilancie vypracoval:*

- a) Adam Smith
- b) David Hume
- c) Thomas Mun
- d) David Ricardo

14. *Základným problémom merkantilizmu podľa teórie samoregulácie obchodnej bilancie je:*

- a) neuvažovanie s možnosťou dosiahnutia plnej zamestnanosti
- b) neuvažovanie s nemožnosťou dosiahnutia plnej zamestnanosti
- c) neuvažovanie so subsistenčnými mzdami
- d) uvažovanie so subsistenčnými mzdami

15. *Podľa teórie samoregulácie obchodnej bilancie:*

- a) Aktívne saldo obchodnej bilancie vedie k zhoršeniu konkurencieschopnosti krajiny.
- b) Aktívne saldo obchodnej bilancie vedie k zlepšeniu konkurencieschopnosti krajiny.
- c) Aktívne saldo obchodnej bilancie znižuje množstvo peňazí v obehu.
- d) Aktívne saldo obchodnej bilancie vedie k deflácií.

16. *Ak existujú rezervy v ponuke práce, akumulácia peňazí v ekonomike povedie:*

- a) k inflácii
- b) k deflácií
- c) k zvýšeniu zamestnanosti
- d) k zníženiu zamestnanosti

17. *Merkantilistická koncepcia je založená na:*

- a) obrátenej pracovnej teórii hodnoty
- b) pracovnej teórii hodnoty
- c) obrátenej nákladovej teórii hodnoty
- d) nákladovej teórii hodnoty

18. *Merkantilizmus zaraďujeme:*

- a) k fyziokratickým teóriám
- b) ku klasickým teóriám
- c) k neoklasickým teóriám
- d) k predklasickým filozofickým koncepciám

19. *Ktorý z nasledujúcich moreplavcov objavil námornú cestu do Indie?*

- a) James Cook
- b) Vasco da Gama
- c) Bartolomeu Dias
- d) Fernando de Magallanes

20. *Ktoré z nasledujúcich tvrdení o merkantilizme je NEPRAVDIVÉ?*

- a) Merkantilisti podporovali populačnú rast.
- b) Merkantilisti podporovali emigráciu.
- c) Merkantilisti podporovali obchod s kolóniami.
- d) Merkantilisti podporovali zakladanie manufaktúr.

Kapitola 4

Teória absolútnych výhod

---

1. *Podľa Adama Smitha je medzinárodný obchod?*
  - a) hra s nulovým súčtom
  - b) hra s negatívnym súčtom
  - c) hra s pozitívnym súčtom
  - d) hra s neznámym súčtom

2. *Prvé vydanie najvýznamnejšieho diela Adama Smitha Bohatstvo národov vyšlo a za zrod ekonómie ako vedy sa považuje rok:*
  - a) 1776
  - b) 1786
  - c) 1796
  - d) 1816

3. *Na akom príklade vysvetlil Adam Smith výhody delby práce?*
  - a) na príklade právnika a sekretárky
  - b) na príklade výroby špendlíkov
  - c) na príklade výroby vína a súkna
  - d) na príklade výroby parných strojov

4. *Ktorú z nasledujúcich výhod NEPRINÁŠA delba práce?*
  - a) zvýšenie zručnosti pracovníkov
  - b) úsporu času
  - c) podporu inovácií
  - d) zvýšenie miezd pracovníkov

5. *Ak NIE SÚ splnené všetky predpoklady daného ekonomického modelu:*
  - a) závery modelu sú vždy platné
  - b) závery modelu sú vždy neplatné
  - c) závery modelu môžu stále platiť
  - d) model vo svojej celistvosti je nepoužiteľný

6. *Ktoré tvrdenie o predpoklade racionality ekonomických subjektov je NEPRAVDIVÉ?*
  - a) Ide o najdôležitejší základný predpoklad ekonomickej vedy.
  - b) Predpoklad znamená, že domácnosti sa usilujú maximalizovať svoju užitočnosť.
  - c) Predpoklad znamená, že firmy sa usilujú maximalizovať svoje zisky.
  - d) Predpoklad znamená, že z dlhodobého hľadiska neexistujú zisky ani straty.

7. *Pri peňažnej ilúzii sa hospodárske subjekty:*
- a) riadia nominálnymi veličinami namiesto reálnych
  - b) riadia reálnymi veličinami namiesto nominálnych
  - c) riadia relatívnymi cenami
  - d) riadia relatívnymi cenami výrobných faktorov
8. *Ktorá z nasledujúcich možností je príkladom prejavu peňažnej ilúzie?*
- a) Ak sa v ekonomike zvýšila cenová hladina, spotrebitelia si myslia, že sa znížila ich kúpyschopnosť, a to bez ohľadu na vývoj miezd.
  - b) Spotrebitelia, ktorým sa zvýšila nominálna mzda, si myslia, že sa zvýšila aj ich kúpyschopnosť, a to bez ohľadu na vývoj cien.
  - c) Ekonomické subjekty prijímajú rozhodnutia na báze nominálnych cien statkov.
  - d) Všetky z uvedených.
9. *Ktoré z nasledujúcich tvrdení o klasických teóriách je pravdivé?*
- a) sú viacfaktorové
  - b) náklady obetovanej príležitosti sú v nich konštantné
  - c) hranica produkčných možností má v nich konkávny tvar
  - d) vybavenosť práce kapitálom je v nich variabilná
10. *Ktorý z nasledujúcich predpokladov NEPATRÍ medzi predpoklady teórie absolútnych výhod?*
- a) práca je vnútri krajiny plne mobilná
  - b) práca je medzinárodne nemobilná
  - c) existuje dokonalá konkurencia
  - d) platí nákladová teória hodnoty
11. *Ak nemecký pracovník vyrobí za hodinu 5 počítačov alebo tonu benzínu a maďarský pracovník vyrobí za hodinu 2 počítače alebo 3 tony benzínu, ako bude podľa teórie absolútnych výhod prebiehať obchod?*
- a) Nemecko bude vyvážať počítače, Maďarsko benzín
  - b) Maďarsko bude vyvážať počítače, Nemecko benzín
  - c) Nemecko aj Maďarsko budú vyvážať počítače
  - d) Nemecko bude vyvážať počítače a Maďarsko sa nezapojí do medzinárodného obchodu

12. Ak ghanský pracovník vyrobí za hodinu 2 drevené sošky alebo 2 obrazy a kenský pracovník vyrobí za hodinu 4 drevené sošky alebo 3 obrazy, ako bude podľa teórie absolútnych výhod prebiehať obchod?
- Ghana bude vyvážať drevené sošky a Keňa obrazy
  - Ghana bude vyvážať obrazy a Keňa drevené sošky
  - Keňa bude vyvážať drevené sošky aj obrazy
  - obchod neprebehne
13. Príčinou existencie absolútnych výhod podľa Adama Smitha NIE SÚ:
- rozdiely v prírodných podmienkach
  - rozdiely v klimatických podmienkach
  - rozdiely v spotrebiteľských preferenciách
  - rozdiely v technológiách
14. Pre teóriu absolútnych výhod je charakteristická:
- neúplná špecializácia
  - subsistenčná špecializácia
  - nedokonalá špecializácia
  - úplná špecializácia
15. CPF krivka predstavuje:
- hranicu výrobných možností
  - hranicu spotrebných možností
  - hranicu obchodných možností
  - hranicu exportných možností
16. Podľa teórie absolútnych výhod bude daný statok vyvážať krajina, ktorá:
- dosahuje pri jeho výrobe absolútne najnižšie náklady
  - dosahuje pri jeho výrobe relatívne najnižšie náklady
  - dosahuje pri jeho výrobe nižšie náklady ako vo výrobe iných produktov
  - používa pri jeho výrobe hojný výrobný faktor
17. Medzi predpoklady teórie absolútnych výhod NEPATRÍ:
- Neexistuje protekcionizmus v medzinárodnom obchode.
  - Neexistujú dopravné náklady.
  - Neexistuje dokonalá konkurencia.
  - Neexistuje vedecko-technický pokrok.

18. Pri zachovaní predpokladov klasických teórií sa v grafickom zobrazení:

- a) sklon PPF krivky rovná cenovému pomeru vyrábaných statkov
- b) sklon izokvanty rovná cenovému pomeru vyrábaných statkov
- c) sklon indifferenčnej krivky rovná cenovému pomeru vyrábaných statkov
- d) hraničné náklady MC rovnajú dopytu

19. Ktoré tvrdenie o grafickej analýze princípu absolútnych výhod je pravdivé?

- a) Bod spotreby autarkie nikdy nemôže ležať nad jej PPF krivkou.
- b) Bod spotreby otvorenej ekonomiky nikdy nemôže ležať nad jej PPF krivkou.
- c) Celosvetový bod spotreby môže ležať nad celosvetovou PPF krivkou.
- d) V stave autarkie majú PPF a CPF krivka krajiny práve jeden spoločný bod.

20. Spoločnosť maximalizuje svoju užitočnosť:

- a) v bode dotyku PPF krivky a čo najvyššej indifferenčnej krivky
- b) v bode dotyku PPF krivky a čo najnižšej indifferenčnej krivky
- c) v bode dotyku PPF krivky a CPF krivky
- d) v bode dotyku CPF krivky a čo najvyššej izokvanty

Kapitola 5

Teória komparatívnych výhod

---

1. *Kto bol David Ricardo?*
  - a) americký ekonóm
  - b) anglický ekonóm
  - c) francúzsky ekonóm
  - d) írsky ekonóm

2. *Ako sa volá najznámejšie dielo Davida Ricarda, v ktorom v roku 1817 predstavil princíp komparatívnych výhod?*
  - a) Zásady politickej ekonómie a zdaňovania
  - b) Bohatstvo národov
  - c) Elementy politickej ekonómie
  - d) Esej o zahraničnom obchode s obilím

3. *Ktoré tvrdenie o teórii komparatívnych výhod je NEPRAVDIVÉ?*
  - a) Vzájomný obchod dvoch krajín je pre obe výhodný len vtedy, ak jedna má absolútne výhody vo výrobe oboch statkov.
  - b) Každá krajina sa špecializuje na výrobu a vývoz toho statku, pri ktorého výrobe dosahuje komparatívne nižšie náklady ako druhá krajina.
  - c) Podstatou teórie komparatívnych výhod je dôraz na porovnanie autarkčných výmenných pomerov dvoch statkov
  - d) Každá krajina sa špecializuje na výrobu a vývoz toho statku, ktorý vyrába s relatívne nižšími nákladmi ako druhá krajina.

4. *Autarkčný výmenný pomer určuje:*
  - a) reálne výmenné relácie
  - b) medzinárodné ceny
  - c) reálne náklady výroby
  - d) vnútorné (domáce) ceny

5. *V klasickom Ricardovom príklade o obchode so súknom a vínom medzi Anglickom a Portugalskom:*
  - a) Portugalsko má absolútne nevýhody vo výrobe oboch statkov
  - b) Portugalsko má komparatívnu výhodu vo výrobe súkna
  - c) Anglicko má komparatívnu nevýhodu vo výrobe súkna
  - d) Anglicko má absolútne nevýhody vo výrobe oboch statkov

6. *Podľa teórie komparatívnych výhod vedie medzinárodný obchod:*
- k úplnej špecializácii výroby
  - k čiastočnej špecializácii výroby
  - k zmenám výrobných nákladov
  - k zníženiu relatívnych cien všetkých statkov
7. *Aby obchod prebiehal v smere predpokladanom teóriou komparatívnych výhod, aký musí byť vzťah medzi autarkčnými výmennými pomermi a medzinárodným výmenným pomerom?*
- medzinárodný výmenný pomer musí byť nižší ako autarkčné
  - medzinárodný výmenný pomer musí byť vyšší ako autarkčné
  - medzinárodný výmenný pomer musí ležať medzi autarkčnými
  - medzinárodný výmenný pomer musí byť rovný jednému z autarkčných
8. *Výmenné relácie v medzinárodnom obchode sa vytvárajú v NEPROSPECH krajiny:*
- ktorá má relatívne nižší dopyt po statku vyvážanom druhou krajinou
  - ktorá má relatívne vyšší dopyt po statku vyvážanom druhou krajinou
  - ktorá má nižšie autarkčné výmenné relácie
  - ktorá má vyššie autarkčné výmenné relácie
9. *Ak v modeli s dvomi krajinami je jedna krajina malá a druhá veľká:*
- vzájomný obchod prinesie väčšie výhody malej krajine
  - vzájomný obchod prinesie väčšie výhody veľkej krajine
  - vzájomný obchod prinesie obom krajinám rovnaké výhody
  - vzájomný obchod prinesie veľkej krajine výhodu a malej nevýhodu
10. *Na Slovensku sa vyrobí liter mlieka za 2 hodiny a liter vína za 5 hodín. V Mongolsku sa vyrobí liter mlieka za 1 hodinu a liter vína za 10 hodín. Ktoré z nasledujúcich tvrdení je NEPRAVDIVÉ?*
- Mongolsko má absolútnu výhodu vo výrobe mlieka
  - Slovensko má komparatívnu nevýhodu vo výrobe mlieka
  - Mongolsko má komparatívnu výhodu vo výrobe mlieka
  - Slovensko nemá absolútnu výhodu vo výrobe vína
11. *V Nemecku sa za hodinu vyrobí 10 automobilov alebo 20 motoriek. V Číne sa za hodinu vyrobí 8 automobilov alebo 16 motoriek. Ako bude prebiehať obchod podľa princípu komparatívnych výhod?*
- Nemecko bude vyvážať automobily a dovážať motorky
  - Nemecko bude vyvážať motorky a dovážať automobily
  - Nemecko bude vyvážať motorky aj automobily
  - obchod neprebehne

12. Angolský pracovník vyťaží tonu ropy za 10 hodín a vyrobí traktor za 50 hodín.
Saudskoarabský pracovník vyťaží tonu ropy za 2 hodiny a vyrobí traktor za 12 hodín.
Ako bude prebiehať obchod podľa princípu komparatívnych výhod?
- Angola bude vyvážať ropu a dovážať traktory
  - Angola bude vyvážať traktory a dovážať ropu
  - Angola bude dovážať traktory aj ropu
  - obchod neprebehne
13. V modeli s dvomi statkami a tromi krajinami: Albánsko vyrobí statok X za 2 hodiny a statok Y za 3 hodiny. Bulharsko vyrobí statok X za 3 hodiny a statok Y za 4 hodiny. Cyprus vyrobí statok X za 4 hodiny a statok Y za 5 hodín. Ako bude prebiehať obchod podľa princípu komparatívnych výhod, ak medzinárodný výmenný pomer je $1X = 1,2Y$?
- Albánsko bude vyvážať statok X, Bulharsko a Cyprus statok Y
  - Albánsko a Bulharsko budú vyvážať statok X, Cyprus statok Y
  - Albánsko bude vyvážať statok X, Cyprus statok Y a Bulharsko sa nezapojí do obchodu
  - obchod neprebehne
14. Aký vplyv na komparatívne výhody majú dopravné náklady?
- menia smer obchodu a spôsobujú existenciu neobchodovateľných statkov
  - iba menia smer obchodu
  - iba spôsobujú existenciu neobchodovateľných statkov
  - nemajú nijaký vplyv
15. Meno ktorého z nasledujúcich ekonómov sa NESPÁJA s princípom komparatívnych výhod?
- Robert Torrens
  - David Ricardo
  - Paul Krugman
  - Alan Deardorff
16. Ako znie tzv. slabá definícia princípu komparatívnych výhod?
- Existuje negatívna korelácia medzi relatívnymi autarkčnými cenami v krajine a jej vzorcami čistých exportov.
  - Existuje pozitívna korelácia medzi relatívnymi autarkčnými cenami v krajine a jej vzorcami čistých exportov.
  - Existuje pozitívna korelácia medzi medzinárodnými cenami a vzorcami čistých exportov krajiny.
  - Existuje pozitívna korelácia medzi relatívnymi autarkčnými cenami v krajine a jej exportmi.

17. K akému záveru prišiel MacDougall vo svojom teste klasického modelu komparatívnych výhod?

- a) Obchod neprebíha v smere predpokladanom teóriou komparatívnych výhod.
- b) Obchod väčšinou prebieha v smere predpokladanom teóriou komparatívnych výhod.
- c) Obchod vždy prebieha v smere predpokladanom teóriou komparatívnych výhod.
- d) Závěry testu sú nejasné.

18. Ako vypočítame index odkrytých komparatívnych výhod RCA?

- a) $\frac{\text{podiel celosvetových exportov daného statku na celkových svetových exportoch}}{\text{podiel exportu daného statku na celkových exportoch krajiny}}$
- b) $\frac{\text{podiel celosvetových importov daného statku na celkových svetových exportoch}}{\text{podiel importu daného statku na celkových exportoch krajiny}}$
- c) $\frac{\text{podiel importu daného statku na celkových exportoch krajiny}}{\text{podiel celosvetových importov daného statku na celkových svetových exportoch}}$
- d) $\frac{\text{podiel exportu daného statku na celkových exportoch krajiny}}{\text{podiel celosvetových exportov daného statku na celkových svetových exportoch}}$

19. Autorom idey odkrytých komparatívnych výhod je:

- a) Béla Balassa
- b) Alan Deardorff
- c) Robert Torrens
- d) George MacDougall

20. Ak je podľa štandardného spôsobu výpočtu RCA krajiny menšie ako 0:

- a) krajina má komparatívnu výhodu vo výrobe daného statku
- b) krajina má komparatívnu nevýhodu vo výrobe daného statku
- c) krajina neexportuje daný statok
- d) uvedená situácia nemôže nastať

Kapitola 6

Heckscherova-Ohlinova teoréma

---

1. *Aký bol vzťah medzi Heckscherom a Ohlinom?*
  - a) Heckscher bol Ohlinov strýko.
  - b) Heckscher bol Ohlinov učiteľ.
  - c) Ohlin bol Heckscherov strýko.
  - d) Medzi Heckscherom a Ohlinom nebol nijaký vzťah.

2. *Ktoré z nasledujúcich tvrdení o neoklasických teóriách je pravdivé?*
  - a) Neoklasické teórie sú jednofaktorové.
  - b) Neoklasické teórie považujú vybavenosť práce kapitálom za konštantnú.
  - c) Neoklasické teórie vychádzajú z rovnakých predpokladov o počte a význame výrobných faktorov ako klasické teórie.
  - d) Neoklasické teórie sú viacfaktorové.

3. *Ktoré z nasledujúcich tvrdení o neoklasickom predpoklade rovnakých technológií je NEPRAVDIVÉ?*
  - a) Obe krajiny disponujú rovnakou paletou výrobných metód.
  - b) Výrobcovia si volia konkrétnu metódu výroby na základe cien výrobných faktorov.
  - c) Ak sú v krajine relatívne nízke mzdy, výrobcovia si zvolia metódu výroby používajúcu relatívne vysoké množstvo výrobného faktora kapitál.
  - d) Ak sú ceny výrobných faktorov v oboch krajinách rovnaké, výrobcovia si zvolia rovnakú metódu výroby.

4. *Ak produkcia strojov je náročná na výrobný faktor kapitál a produkcia textilu na výrobný faktor práca, potom platí nerovnosť:*
  - a) $L_S / K_S < L_T / K_T$
  - b) $L_S / K_S > L_T / K_T$
  - c) $L_S / L_T > K_S / K_T$
  - d) $K_T / K_S > L_T / L_S$

5. *Aký tvar má v neoklasických teóriách PPF krivka?*
  - a) konštantne klesajúci
  - b) klesajúci konkávny
  - c) klesajúci konvexný
  - d) rastúci konvexný

6. *Nech krajina A má relatívnu hojnosť práce a krajina B relatívnu hojnosť kapitálu. Ktorá z uvedených nerovností NEPLATÍ?*
- a) $L_A / L_B > K_A / K_B$
  - b) $L_A / K_A > L_B / K_B$
  - c) $K_B / L_B > K_A / L_A$
  - d) $K_B / K_A < L_B / L_A$
7. *Nech krajina Alfa má 100 obyvateľov a 10 jednotiek kapitálu; krajina Beta má 200 obyvateľov a 15 jednotiek kapitálu. Ktoré z nasledujúcich tvrdení je pravdivé?*
- a) Práca je relatívne hojná v krajine Alfa.
  - b) Práca je relatívne hojná v krajine Beta.
  - c) Kapitál je relatívne nedostatkový v krajine Alfa.
  - d) Kapitál je relatívne hojný v krajine Beta.
8. *Ktorý z nasledujúcich predpokladov sa NEVZŤAHUJE na Heckscherovu-Ohlinovu teorému?*
- a) Neexistujú úspory z rozsahu.
  - b) Existuje dokonalá konkurencia.
  - c) Výrobné faktory sú medzinárodne plne mobilné.
  - d) Zahraničný obchod je plne liberalizovaný.
9. *Heckscherova-Ohlinova teoréma znie:*
- a) Krajina má komparatívnu výhodu vo výrobe, a teda exportuje ten statok, ktorý je faktorovo intenzívny na ten výrobný faktor, ktorý je v danej krajine hojný.
  - b) Krajina má komparatívnu nevýhodu vo výrobe, a teda importuje ten statok, ktorý je faktorovo intenzívny na ten výrobný faktor, ktorý je v danej krajine hojný.
  - c) Krajina má komparatívnu výhodu vo výrobe, a teda exportuje ten statok, ktorý je faktorovo intenzívny na ten výrobný faktor, ktorý je v danej krajine nedostatkový.
  - d) Krajina má komparatívnu nevýhodu vo výrobe, a teda importuje ten statok, ktorý je faktorovo intenzívny na ten výrobný faktor, ktorý je v danej krajine hojný.
10. *Heckscherova-Ohlinova teoréma sa tiež nazýva:*
- a) teória vybavenosti výrobnými faktormi
  - b) teória relatívnych cien výrobných faktorov
  - c) vnútroodvetvová teória
  - d) Leontiefova teória

11. *Heckscherova-Ohlinova teoréma predpokladá:*

- a) náhodnú špecializáciu výroby
- b) úplnú špecializáciu výroby
- c) neúplnú špecializáciu výroby
- d) konštantnú špecializáciu výroby

12. *Ktoré tvrdenie o Leontiefovom paradoxe je pravdivé?*

- a) Leontiefov paradox vyvrátil Heckscherovu-Ohlinovu teorému.
- b) Leontiefov paradox potvrdil Heckscherovu-Ohlinovu teorému.
- c) Leontiefov paradox nepotvrdil Heckscherovu-Ohlinovu teorému.
- d) Leontiefov paradox vyvrátil Leontiefovú teorému.

13. *Leontiefov paradox je založený na využití:*

- a) input-output metódy
- b) subsistenčnej metódy
- c) in-out metódy
- d) import-export metódy

14. *Aké bolo Leontiefovo vysvetlenie paradoxu?*

- a) vyššia produktivita americkej práce
- b) štrukturálne problémy vo výpočte
- c) existencia vnútroodvetvového dopytu
- d) rozličná faktorová intenzita výroby v USA a v zahraničí

15. *Na údajoch za ktoré roky vykonal Leontief svoje dva testy?*

- a) 1943 a 1947
- b) 1947 a 1951
- c) 1947 a 1953
- d) 1951 a 1953

16. *Ktorý ekonóm ako prvý upozornil na nutnosť uvažovania s výrobným faktorom práca a pôdne zdroje pri testoch platnosti Heckscherovej-Ohlinovej teorémy?*

- a) Donald Keesing
- b) Jaroslav Vanek
- c) Keith Maskus
- d) Daniel Trefler

17. Ktorý z nasledujúcich dôvodov nepatrí medzi najvýznamnejšie dôvody existencie Leontiefovho paradoxu?
- a) existencia protekcionistických opatrení v medzinárodnom obchode
  - b) rozličná faktorová intenzívnosť výroby
  - c) medzinárodné rozdiely v cenách výrobných faktorov
  - d) neplatnosť predpokladu HOT o rovnakých preferenciách
18. Ktorý(-í) z nasledujúcich ekonómov vykonal(i) známy test Heckscherovej-Ohlinovej teóremy na príklade Východného Nemecka?
- a) Stolper a Roskamp
  - b) Wahl a Bharadwaj
  - c) Rosefield
  - d) Keesing
19. Aký bol paradoxný výsledok testu Tatemota a Ichimuru?
- a) Japonsko exportuje hlavne kapitálovo náročné výrobky a importuje pracovne náročné výrobky.
  - b) Japonsko exportuje hlavne pracovne náročné výrobky a importuje kapitálovo náročné výrobky.
  - c) Japonsko exportuje hlavne pôdne náročné výrobky a importuje pracovne náročné výrobky.
  - d) Japonsko exportuje hlavne pracovne náročné výrobky a importuje pôdne náročné výrobky.
20. Ktoré tvrdenie o Falveyho modeli je NEPRAVDIVÉ?
- a) Model sa nazýva aj neo-Heckscherovou-Ohlinovou teóriou.
  - b) Model sa zaoberá vertikálnym vnútroodvetvovým obchodom.
  - c) Model sa zaoberá medzinárodným obchodom s rovnakými produktmi, líšiacimi sa kvalitou.
  - d) Model ukazuje, že krajiny relatívne dobre vybavené výrobným faktorom práca vyvážajú statky vyššej kvality ako krajiny, kde práca je nedostatkový výrobný faktor.

Kapitola 7

Rozšírenia Heckscherovej-Ohlinovej teórie

---

1. *Ktorá z nasledujúcich teorém nepatrí medzi rozšírenia Heckscherovej-Ohlinovej teórie?*
  - a) teórea o vyrovnávaní cien výrobných faktorov
  - b) Stolperova-Samuelsonova teórea
  - c) Rybczynského teórea
  - d) Jonesova teórea

2. *Ktorá veta o teóreme o vyrovnávaní cien výrobných faktorov je pravdivá?*
  - a) V krajinách, kde boli pred zapojením sa do medzinárodného obchodu vysoké mzdy, tieto mzdy klesnú.
  - b) V podmienkach Heckscherovho-Ohlinovho sveta sa absolútne ceny výrobných faktorov v oboch krajinách vždy vyrovnajú.
  - c) Aj keď sa vyrovnajú absolútne ceny statkov v oboch krajinách, absolútne ceny výrobných faktorov sa nevyrovnajú.
  - d) V krajinách, kde boli pred zapojením sa do medzinárodného obchodu nízke úroky, tieto úroky klesnú.

3. *Ktorý z nasledujúcich ekonómov matematicky dokázal teoretickú možnosť úplného medzinárodného vyrovnania cien výrobných faktorov?*
  - a) Alfred Marshall
  - b) Bertil Ohlin
  - c) Eli Heckscher
  - d) Paul Samuelson

4. *Ak sa krajina bohatá na výrobný faktor kapitál zapojí do medzinárodného obchodu, ktorá z nasledujúcich situácií nastane?*
  - a) cena kapitálu aj cena práce v krajine klesnú
  - b) cena práce v krajine klesne a cena kapitálu vzrastie
  - c) cena práce v krajine narastie a cena kapitálu klesne
  - d) cena kapitálu aj cena práce v krajine vrastú

5. *V reálnom svete nemožno očakávať úplné vyrovnanie cien výrobných faktorov medzi krajinami. Ktorá z nasledujúcich možností NEPATRÍ medzi dôvody tohto faktu?*
- existencia protekcionizmu v medzinárodnom obchode
  - rôzny prístup jednotlivých krajín k technológiám
  - úplné využitie zdrojov
  - existencia neobchodovateľných statkov
6. *„Slobodný medzinárodný obchod je prospešný pre vlastníkov hojného výrobného faktora a neprospešný pre vlastníkov druhého výrobného faktora.“ O ktorú teorému ide?*
- teoréma o vyrovnávaní cien výrobných faktorov
  - Stolperova-Samuelsonova teoréma
  - Rybczynského teoréma
  - Jonesova teoréma
7. *Teoréma o vyrovnávaní cien výrobných faktorov hovorí o tom, že slobodný medzinárodný obchod:*
- vedie k vyrovnávaniu miezd a úrokov v krajine
  - vedie k vyrovnávaniu cien všetkých výrobných faktorov v krajine
  - vedie k vyrovnávaniu relatívnych cien výrobných faktorov medzi krajinami
  - vedie k vyrovnávaniu úrokov medzi krajinami
8. *Po zapojení sa do slobodného medzinárodného obchodu vlastníkom hojného výrobného faktora:*
- klesá kúpna sila
  - rastie kúpna sila
  - kúpna sila sa nemení
  - kúpna sila rastie alebo klesá v závislosti od vývoja medzinárodných cien
9. *Ktorý autor objasnil podstatu zväčšujúceho účinku ceny?*
- Paul Samuelson
  - Wolfgang Stolper
  - Ronald Jones
  - Jagdish Bhagwati
10. *Ktorá z nasledujúcich nerovníc vyjadruje zväčšujúci účinok ceny (p je cena statkov 1 a 2, p_{VF} je cena výrobných faktorov 1 a 2)?*
- $\Delta p_{VF1} > \Delta p_1 > \Delta p_2 > \Delta p_{VF2}$
  - $\Delta p_1 > \Delta p_{VF1} > \Delta p_{VF2} > \Delta p_2$
  - $\Delta p_1 > \Delta p_2 > \Delta p_{VF1} > \Delta p_{VF2}$
  - $\Delta p_{VF1} > \Delta p_1 > \Delta p_{VF2} > \Delta p_2$

11. Ktorá z nasledujúcich možností s najväčšou pravdepodobnosťou nastane v krajine bohatej na kapitál?

- a) Vlastníci výrobného faktora kapitál budú lobovať za väčší liberalizmus.
- b) Vlastníci výrobného faktora práca budú lobovať za väčší liberalizmus.
- c) Po liberalizácii vzrastie cena práce.
- d) Po liberalizácii klesne cena kapitálu.

12. Podľa Rybczynského teorémy, ak v krajine vzrastie zásoba jedného výrobného faktora a zásoba druhého zostane nezmenená:

- a) krajina bude produkovať menej statku intenzívneho na výrobný faktor, ktorého zásoba vzrástla, a viac statku intenzívneho na druhý výrobný faktor
- b) krajina bude produkovať menej statku intenzívneho na výrobný faktor, ktorého zásoba vzrástla, a nezmenené množstvo statku intenzívneho na druhý výrobný faktor
- c) krajina bude produkovať viac statku intenzívneho na výrobný faktor, ktorého zásoba vzrástla, a zároveň viac statku intenzívneho na druhý výrobný faktor
- d) krajina bude produkovať viac statku intenzívneho na výrobný faktor, ktorého zásoba vzrástla, a menej statku intenzívneho na druhý výrobný faktor

13. S ktorou teorémou sa spája zväčšujúci účinok množstva?

- a) S teorémou o vyrovnávaní cien výrobných faktorov.
- b) So Stolperovou-Samuelsonovou teorémou.
- c) S Rybczynského teorémou.
- d) S Jonesovou teorémou.

14. Ktorá z nasledujúcich nerovnic vyjadruje zväčšujúci účinok množstva (P je množstvo vyrábaných statkov 1 a 2, VF je množstvo výrobných faktorov 1 a 2)?

- a) $\Delta VF_1 > \Delta P_1 > \Delta P_2 > \Delta VF_2$
- b) $\Delta VF_1 > \Delta P_1 > \Delta VF_2 > \Delta P_2$
- c) $\Delta VF_1 > \Delta VF_2 > \Delta P_1 > \Delta P_2$
- d) $\Delta P_1 > \Delta VF_1 > \Delta VF_2 > \Delta P_2$

15. Ako nazývame priestorové umiestnenie dvoch grafov s rovnakými ukazovateľmi, ktorého osi spolu vytvárajú uzatvorený obdĺžnik?

- a) Paretovo optimum
- b) Edgeworthov diagram
- c) kontraktný diagram
- d) Rybczynského diagram

16. Ak sa v krajine zvýši zásoba kapitálu, čo sa stane podľa Rybczynského teorémy?
- Krajina zníži výrobu kapitálovo intenzívnych a zvýši výrobu pracovne intenzívnych statkov.
  - Krajina zvýši výrobu kapitálovo intenzívnych a zníži výrobu pracovne intenzívnych statkov.
  - Krajina zvýši výrobu kapitálovo aj pracovne intenzívnych statkov.
  - Krajina zníži výrobu kapitálovo aj pracovne intenzívnych statkov.
17. Ktorá z nasledujúcich teorém PRIAMO vysvetľuje, prečo niektorí trhoví aktéri lobujú za liberalizmus a niektorí za protekcionizmus v zahraničnom obchode krajiny?
- Jonesova teoréma
  - Stolperova-Samuelsonova teoréma
  - teoréma o vyrovnávaní cien výrobných faktorov
  - Rybczynského teoréma
18. Podľa záverov Rybczynského teorémy krajiny s nízkou mierou úspor:
- budú mať vyššie zisky zo slobodného obchodu ako krajiny s vysokou mierou úspor
  - budú mať nižšie zisky zo slobodného obchodu ako krajiny s vysokou mierou úspor
  - budú vyrábať a vyvážať hlavne pracovne náročné statky
  - budú vyrábať a vyvážať hlavne kapitálovo náročné statky
19. Krajina pôvodne vyrábala 200 automobilov (kapitálovo intenzívny statok) a 500 kusov textilu (pracovne intenzívny statok). Náhla imigrácia zvýšila množstvo výrobného faktora práca v ekonomike. Čo očakávate podľa Rybczynského teorémy?
- Krajina bude vyrábať viac ako 500 kusov textilu a viac ako 200 automobilov.
  - Krajina bude vyrábať viac ako 500 kusov textilu a presne 200 automobilov.
  - Krajina bude vyrábať viac ako 500 kusov textilu a menej ako 200 automobilov.
  - Krajina bude vyrábať menej ako 500 kusov textilu a viac ako 200 automobilov.
20. Aký je vzťah medzi ziskami vlastníkov hojného výrobného faktora a stratami vlastníkov nedostatkového výrobného faktora podľa Stolperovej-Samuelsonovej teorémy?
- Zisky sú vyššie ako straty.
  - Zisky sú rovnaké ako straty.
  - Zisky sú nižšie ako straty.
  - Vzťah medzi ziskami a stratami neexistuje.

Kapitola 8

Neoklasický model všeobecného ekvilibria a protekcionizmus

---

1. *S menom ktorého ekonóma sa spája pôvod modelov všeobecného ekvilibria?*
  - a) Adam Smith
  - b) David Ricardo
  - c) John Locke
  - d) León Walras

2. *Modely všeobecného ekvilibria znázorňujú situáciu:*
  - a) keď sú dopyt a ponuka na všetkých trhoch v rovnováhe
  - b) keď sú dopyt a ponuka na trhu statkov a služieb v rovnováhe
  - c) keď sú dopyt a ponuka na trhu výrobných faktorov v rovnováhe
  - d) keď sú dopyt a ponuka na devízovom trhu v rovnováhe

3. *Na ktorej z uvedených podmienok sa NEZAKLADÁ model všeobecného ekvilibria v autarkii?*
  - a) optimalizácia na strane výrobcu
  - b) optimalizácia na strane spotrebiteľa
  - c) optimalizácia na strane exportéra
  - d) hľadanie rovnovážnej ceny

4. *Hraničná miera transformácie vyjadruje:*
  - a) koľko kusov jedného statku musí spotrebiteľ obetovať, aby mohol spotrebovať o jeden kus viac druhého statku
  - b) koľko kusov jedného statku musí výrobca obetovať, aby mohol vyrobiť o jeden kus viac druhého statku
  - c) koľko kusov jedného statku musí exportér obetovať, aby mohol vyviezť o jeden kus viac druhého statku
  - d) koľko kusov jedného statku musí importér obetovať, aby mohol doviesť o jeden kus viac druhého statku

5. *Hraničnú mieru transformácie z grafického hľadiska predstavuje:*
  - a) krivka hraničných výrobných možností
  - b) krivka hraničných spotrebných možností
  - c) indifferenčná krivka
  - d) izokosta

6. *Kedy spotrebiteľ maximalizuje svoju užitočnosť?*
- ak sa hraničná miera substitúcie rovná cenovému pomeru spotrebúvaných statkov.
  - ak sa hraničná miera transformácie rovná cenovému pomeru spotrebúvaných statkov.
  - ak je hraničná miera substitúcie vyššia ako cenový pomer spotrebúvaných statkov.
  - ak je hraničná miera substitúcie nižšia ako cenový pomer spotrebúvaných statkov.
7. *V grafickom zobrazení autarkie, koľko bodov spĺňa všetky tri podmienky všeobecného ekvilibria?*
- nula
  - jeden
  - dva
  - závisí od cenového pomeru
8. *Podmienku hľadania rovnovážnej ceny možno v otvorenej ekonomike zapísať ako:*
- $p_S = -p_T$
  - $p_S^* = -p_T^*$
  - $p_S^* \cdot (C_S - P_S) = -p_T^* \cdot (C_T - P_T)$
  - $p_T^* \cdot (C_S - P_S) = -p_S^* \cdot (C_T - P_T)$
9. *Všeobecné ekvilibrium v otvorenej ekonomike sa graficky zobrazuje:*
- s pomocou PPF krivky, rozpočtovej priamky a indiferenčných kriviek
  - s pomocou PPF krivky a izokosty
  - s pomocou CPF krivky a izokosty
  - s pomocou izokvanty a izokosty
10. *Zisky zo zapojenia sa do medzinárodného obchodu možno rozdeliť na:*
- zisky z výmeny a zisky z výroby
  - zisky z výmeny a zisky zo spotreby
  - zisky z výroby a zisky zo spotreby
  - zisky z výmeny a zisky zo špecializácie
11. *Kto je autorom teoretickej koncepcie ochudobňujúceho rastu?*
- Paul Krugman
  - Paul Samuelson
  - Jagdish Bhagwati
  - Jaroslav Vanek

12. S akými ekonomikami sa spája najväčšie riziko vypuknutia ochudobňujúceho rastu?
- a) s hospodársky vyspelými ekonomikami s vysokým podielom služieb na HDP
  - b) s rýchlo rastúcimi, relatívne uzavretými ekonomikami
  - c) s rýchlo rastúcimi ekonomikami vyvážajúcimi priemyselné statky s nízkou pridanou hodnotou
  - d) s monokultúrnymi, poľnohospodársky založenými ekonomikami
13. Ktorú z nasledujúcich udalostí NESPÔSOBÍ v malej ekonomike zavedenie dovozného cla?
- a) pokles dovozu statku, na ktorý bolo clo uvalené
  - b) zvýšenie domácej výroby statku, na ktorý bolo clo uvalené
  - c) zvýšenie blahobytu domácej ekonomiky
  - d) zníženie relatívnej ceny statku, na ktorý nebolo uvalené clo
14. Ku ktorej z nasledujúcich udalostí NUTNE vedie vo veľkej ekonomike zavedenie dovozného cla?
- a) zníženie blahobytu
  - b) zvýšenie blahobytu
  - c) zmena relatívnej ceny statkov
  - d) zníženie spotreby
15. Ak malá krajina zavedie subvenciu na výrobu statku, v ktorom disponuje komparatívnou NEVÝHODOU:
- a) zvýši sa jej blahobyť
  - b) spotrebitelia dosiahnu vyššiu užitočnosť
  - c) zníži sa jej blahobyť
  - d) získa komparatívnu výhodu vo výrobe daného statku
16. Ak malá krajina zavedie subvenciu na výrobu statku, v ktorom disponuje komparatívnou výhodou:
- a) zvýši sa jej blahobyť
  - b) spotrebitelia dosiahnu vyššiu užitočnosť
  - c) zníži sa jej blahobyť
  - d) zvýši sa cena daného statku
17. Zavedenie dovoznej kvóty NEPOVEDIE k:
- a) zníženiu blahobytu v krajine
  - b) zníženiu objemu zahraničného obchodu krajiny
  - c) zvýšeniu exportov krajiny
  - d) presunu bodu spotreby na nižšiu indifferenčnú krivku v porovnaní so slobodným obchodom

18. Zavedenie ktorého protekcionistického opatrenia vedie k zvýšeniu blahobytu malej krajiny?

- a) dovozné clo
- b) subvencia
- c) kvóta
- d) žiadne z uvedených

19. „Krajiny vyrábajú rovnaké množstvo statkov ako v autarkii, no obchodujú spolu, aby zvýšili svoju spotrebu.“ Ide o:

- a) zisky z výmeny
- b) zisky zo spotreby
- c) zisky z výroby
- d) zisky zo špecializácie

20. Hľadanie rovnovážnej ceny ako tretia podmienka neoklasického modelu všeobecného ekvilibria v otvorenej ekonomike znamená:

- a) rovnosť domácej a výroby a domácej spotreby
- b) rovnosť svetovej výroby a svetovej spotreby
- c) rovnosť domácich cien
- d) rovnosť svetových cien

Kapitola 9

Holandská choroba

---

1. *Na ktorý rok sa datuje prvé písomné použitie pojmu „holandská choroba“?*
  - a) 1967
  - b) 1972
  - c) 1977
  - d) 1982

2. *Ktorí dvaja autori sformulovali základný ekonomický model holandskej choroby?*
  - a) Corden a Neary
  - b) Corden a Rybczynski
  - c) Corden a Krugman
  - d) Neary a Rybczynski

3. *Základným prejavom holandskej choroby je:*
  - a) industrializácia
  - b) znehodnotenie meny
  - c) devalvácia meny
  - d) dezindustrializácia

4. *Ktorá z nasledujúcich NEPATRÍ medzi možnosti vzniku holandskej choroby?*
  - a) náhly objav veľkých zásoby nerastných surovín v ekonomike
  - b) významný nárast svetovej ceny vyvážených nerastných surovín
  - c) endogénny technologický pokrok v určitom odvetví
  - d) exogénny technologický pokrok v určitom odvetví

5. *Ktorý z nasledujúcich javov sa NESPÁJA s holandskou chorobou?*
  - a) zvýšenie exportných príjmov
  - b) zhodnotenie reálneho kurzu meny
  - c) zhoršenie konkurencieschopnosti tradičného exportného sektora
  - d) zníženie nominálnej mzdy v ekonomike

6. *Priama dezindustrializácia znamená:*
  - a) výdavkový efekt
  - b) efekt presunu zdrojov
  - c) cenový efekt
  - d) inflačný efekt

7. *K presunu pracovnej sily z tradičného exportného sektora do sektora orientovaného na domácu spotrebu vedie:*
- priama dezindustrializácia
  - výdavkový efekt
  - nepriama dezindustrializácia
  - cenový efekt
8. *Ktorý z nasledujúcich patrí medzi predpoklady základného modelu holandskej choroby?*
- plná medzisektorová mobilita práce
  - slobodný obchod so všetkými statkami
  - plná medzisektorová mobilita kapitálu
  - všetky z uvedených
9. *Medzi efektívne spôsoby riešenia problému holandskej choroby patrí:*
- spomalenie zhodnocovania reálneho kurzu domácej meny
  - zrýchlenie zhodnocovania reálneho kurzu domácej meny
  - zrýchlenie znehodnocovania reálneho kurzu domácej meny
  - spomalenie znehodnocovania reálneho kurzu domácej meny
10. *Medzi efektívne spôsoby riešenia problému holandskej choroby patrí:*
- zvýšenie ponuky peňazí v domácej ekonomike
  - sterilizácia príjmov ziskového sektora
  - sterilizácia príjmov tradičného exportného sektora
  - uvoľnenie devízových rezerv do domácej ekonomiky
11. *Ktoré z nasledujúcich tvrdení je pravdivé?*
- Selektívny protekcionizmus zmierňuje negatívne účinky holandskej choroby.
  - Zvýšenie investícií do spracovania nerastných surovín je odporúčané ako ideálne riešenie na prekonanie holandskej choroby.
  - Zvyšovať zadlženosť v období boomu exportu nerastných surovín je pre krajinu výhodné.
  - Zvýšenie ťažby nerastných surovín znižuje riziko vypuknutia holandskej choroby.
12. *Medzi známe príklady holandskej choroby patrí:*
- zlatá horúčka v Austrálii v polovici 19. storočia
  - ropná horúčka v Austrálii v polovici 19. storočia
  - zlatá horúčka v Holandsku v polovici 19. storočia
  - zlatá horúčka v Austrálii v polovici 20. storočia

13. *Klasickým negatívnym príkladom vypuknutia holandskej choroby a neadekvátnej odpovede vlády je:*
- a) Holandsko
  - b) Nórsko
  - c) Nigéria
  - d) Indonézia
14. *Za pozitívny príklad úlohy vlády pri zabraňovaní negatívnym dôsledkom holandskej choroby sa často udáva Indonézia. Vďaka ktorému opatreniu?*
- a) revalvácia meny
  - b) investície do poľnohospodárstva
  - c) vytvorenie fondu na ukladanie príjmov z exportu plynu
  - d) podpora imigrácie
15. *S ktorým z nasledujúcich efektov sa NESPÁJA politická holandská choroba?*
- a) rentiersky efekt
  - b) modernizačný efekt
  - c) výdavkový efekt
  - d) represívny efekt
16. *Za rentiersky štát označujeme:*
- a) štát s vysokou závislosťou od externých rent, ktoré sú produkované iba niekoľkými málo aktérmi
  - b) štát, v ktorom je podiel neproduktívnej populácie na celkovej populácii vyšší ako 30 %
  - c) štát, ktorého celkový zahraničný dlh presahuje 60 % HDP
  - d) štát, v ktorom je podiel populácie staršej ako 60 rokov vyšší ako 30 %
17. *S teóriou politickej holandskej choroby sa NESPÁJA meno ktorého autora?*
- a) Ross
  - b) Ratnayake
  - c) Oskarsson
  - d) Ottosen
18. *Podľa teórie politickej holandskej choroby:*
- a) príjmy zo zásob nerastných surovín pomáhajú udržiavať autoritárske režimy pri moci
  - b) existuje silná štatisticky významná závislosť medzi závislosťou krajiny od ropy a autoritatívnymi režimami
  - c) existuje pozitívna štatisticky významná závislosť medzi výškou daní a demokraciou
  - d) Všetky z uvedených odpovedí sú správne.

19. Aký je vzťah medzi Rybczynského teorémou a holandskou chorobou?

- a) Ide o dve odlišné pomenovania toho istého javu.
- b) Rybczynského teoréma je špecifickým typom prejavu holandskej choroby.
- c) Holandská choroba je špecifickým typom prejavu Rybczynského teorémy.
- d) Medzi uvedenými javmi neexistuje vzťah.

20. Ktorý z nasledujúcich sekundárnych javov sa štandardne NESPÁJA s holandskou chorobou?

- a) korupcia
- b) zvýšenie colného protekcionizmu
- c) príjmové šoky
- d) zvyšovanie zahraničnej zadlženosti

Kapitola 10

Model špecifických faktorov

- Ktorí z nasledujúcich ekonómov sú autormi modelu špecifických faktorov?*
  - Ronald Jones a Paul Samuelson
  - Paul Krugman a Ronald Jones
  - Paul Krugman a Paul Samuelson
  - Paul Samuelson a Wolfgang Stolper
- Model špecifických faktorov vznikne po úprave ktorého predpokladu teóremy o vybavenosti výrobnými faktormi?*
  - Predpokladu o dokonalej mobilite výrobných faktorov v rámci ekonomiky.
  - Predpokladu o nulovej medzinárodnej mobilite výrobných faktorov.
  - Predpokladu o neexistencii protekcionizmu.
  - Predpokladu o neexistencii dopravných nákladov.
- Aké je rozdelenie výrobných faktorov v základnom modeli špecifických faktorov?*
  - Práca je mobilný a kapitál je špecifický výrobný faktor.
  - Práca aj kapitál sú špecifické výrobné faktory.
  - Práca aj kapitál sú mobilné výrobné faktory.
  - Kapitál je mobilný a práca je špecifický výrobný faktor.
- Ako chápeme Heckscherovu-Ohlinovu teóremu a model špecifických faktorov z časového hľadiska?*
  - HOT sa vzťahuje na krátkodobé a model špecifických faktorov na dlhodobé hľadisko.
  - HOT sa vzťahuje na dlhodobé a model špecifických faktorov na krátkodobé hľadisko.
  - HOT aj model špecifických faktorov sa vzťahujú výlučne na krátkodobé hľadisko.
  - HOT aj model špecifických faktorov sa vzťahujú výlučne na dlhodobé hľadisko.
- Výrobný faktor kapitál je z dlhodobého hľadiska mobilný vďaka:*
  - úrokom
  - ziskom
  - odpisom
  - transferom

6. *Ak krajina v dôsledku zapojenia sa do slobodného medzinárodného obchodu začne vyvážať viac textilu a dovážať viac automobilov, vlastníkom ktorého výrobného faktora sa podľa modelu špecifických faktorov URČITE zvýši reálna kúpna sila?*
- a) Vlastníkom mobilného výrobného faktora.
  - b) Vlastníkom špecifického výrobného faktora používaného vo výrobe textilu.
  - c) Vlastníkom špecifického výrobného faktora používaného vo výrobe automobilov.
  - d) Vlastníkom oboch typov špecifického výrobného faktora.
7. *Ktoré z nasledujúcich tvrdení je pravdivé?*
- a) Podľa Stolperovej-Samuelsonovej teórie slobodný obchod zvyšuje reálnu kúpnu silu vlastníkov nedostatkového výrobného faktora.
  - b) Podľa modelu špecifických faktorov slobodný obchod zvyšuje reálnu kúpnu silu vlastníkov mobilného výrobného faktora.
  - c) Podľa modelu špecifických faktorov slobodný obchod zvyšuje reálnu kúpnu silu vlastníkov nedostatkového výrobného faktora.
  - d) Podľa modelu špecifických faktorov slobodný obchod zvyšuje reálnu kúpnu silu vlastníkov špecifického výrobného faktora používaného na výrobu exportovaných statkov.
8. *Podľa modelu špecifických faktorov, ak sa cena strojov zvýši o 20 % a cena textilu o 10 %, komu sa zvýši reálna kúpna sila?*
- a) vlastníkom mobilného výrobného faktora
  - b) vlastníkom špecifického výrobného faktora používaného pri výrobe strojov
  - c) vlastníkom špecifického výrobného faktora používaného pri výrobe textilu
  - d) nikomu
9. *Podľa modelu špecifických faktorov, ak sa cena strojov zvýši o 10 % a cena textilu o 10 %, komu sa zvýši reálna kúpna sila?*
- a) vlastníkom mobilného výrobného faktora
  - b) vlastníkom špecifického výrobného faktora používaného pri výrobe strojov
  - c) vlastníkom špecifického výrobného faktora používaného pri výrobe textilu
  - d) nikomu
10. *Podľa modelu špecifických faktorov vedie slobodný medzinárodný obchod k:*
- a) medzinárodnému vyrovnaniu cien výrobných faktorov
  - b) medzinárodnému vyrovnaniu cien mobilného výrobného faktora
  - c) medzinárodnému vyrovnaniu cien špecifického výrobného faktora
  - d) Žiadna z odpovedí nie je správna.

11. *Platia závery Rybczynského teorémy v modeli špecifických faktorov?*
- a) Áno, vždy.
  - b) Áno, ale iba v prípade, ak primárnym impulzom je zvýšenie zásoby špecifického výrobného faktora.
  - c) Áno, ale iba v prípade, ak primárnym impulzom je zvýšenie zásoby mobilného výrobného faktora.
  - d) Nie, nikdy.
12. *Ak sa v modeli špecifických faktorov náhle zvýši zásoba mobilného výrobného faktora:*
- a) zvýši sa výroba oboch statkov
  - b) zníži sa výroba oboch statkov
  - c) zvýši sa výroba statku intenzívneho na používanie tohto výrobného faktora a zníži výroba druhého statku
  - d) zníži sa výroba statku intenzívneho na používanie tohto výrobného faktora a zvýši výroba druhého statku
13. *Podľa modelu špecifických faktorov, ak sa cena tabúľ zníži o 10 % a cena peračníkov vzrastie o 20 %, komu sa zvýši reálna kúpna sila?*
- a) vlastníkom mobilného výrobného faktora
  - b) vlastníkom špecifického výrobného faktora používaného pri výrobe tabúľ
  - c) vlastníkom špecifického výrobného faktora používaného pri výrobe peračníkov
  - d) nikomu
14. *Podľa modelu špecifických faktorov, ak sa cena tabúľ zníži o 10 % a cena peračníkov vzrastie o 10 %, komu sa zvýši reálna kúpna sila?*
- a) vlastníkom mobilného výrobného faktora
  - b) vlastníkom špecifického výrobného faktora používaného pri výrobe tabúľ
  - c) vlastníkom špecifického výrobného faktora používaného pri výrobe peračníkov
  - d) nikomu
15. *Angola používa prácu a kapitál na výrobu televízorov a kvetináčov. Kvetináče sú relatívne pracovne intenzívne a televízory sú relatívne kapitálovo intenzívne. Ak do krajiny náhle imigruje milión Konžanov (t. j. zvýši sa ponuka práce), ako sa zmení výroba v krajine podľa modelu HOT?*
- a) Zvýši sa výroba televízorov aj kvetináčov.
  - b) Zvýši sa výroba kvetináčov a zníži výroba televízorov.
  - c) Zvýši sa výroba kvetináčov a výroba televízorov zostane konštantná.
  - d) Zvýši sa výroba televízorov a výroba kvetináčov zostane konštantná.

16. Ako sa zmení výroba v krajine v predchádzajúcom príklade podľa modelu špecifických faktorov, ak práca je mobilný výrobný faktor?
- a) Zvýši sa výroba televízorov aj kvetináčov.
  - b) Zvýši sa výroba kvetináčov a zníži výroba televízorov.
  - c) Zvýši sa výroba kvetináčov a výroba televízorov zostane konštantná.
  - d) Zvýši sa výroba televízorov a výroba kvetináčov zostane konštantná.
17. Ako sa zmení výroba v krajine v predchádzajúcom príklade podľa modelu špecifických faktorov, ak práca je špecifický výrobný faktor?
- a) Zvýši sa výroba televízorov aj kvetináčov.
  - b) Zvýši sa výroba kvetináčov a zníži výroba televízorov.
  - c) Zvýši sa výroba kvetináčov a výroba televízorov zostane konštantná.
  - d) Zvýši sa výroba televízorov a výroba kvetináčov zostane konštantná.
18. Komu sa po vstupe do slobodného medzinárodného obchodu určite zvýši reálna kúpna sila?
- a) Vlastníkom nedostatkového výrobného faktora v modeli HOT.
  - b) Vlastníkom mobilného výrobného faktora v modeli špecifických faktorov.
  - c) Vlastníkom špecifického výrobného faktora v modeli špecifických faktorov.
  - d) Vlastníkom tej časti špecifického výrobného faktora v modeli špecifických faktorov, ktorá sa používa pri výrobe exportovaných statkov.
19. Komu sa po zvýšení protekcionizmu v zahraničnom obchode krajiny určite zvýši reálna kúpna sila?
- a) Vlastníkom nedostatkového výrobného faktora v modeli HOT.
  - b) Vlastníkom mobilného výrobného faktora v modeli špecifických faktorov.
  - c) Vlastníkom špecifického výrobného faktora v modeli špecifických faktorov.
  - d) Vlastníkom tej časti špecifického výrobného faktora v modeli špecifických faktorov, ktorá sa používa pri výrobe exportovaných statkov.
20. V ktorom z nasledujúcich modelov dôjde v podmienkach HOT sveta k medzinárodnému vyrovnaniu cien výrobných faktorov?
- a) 2 krajiny a 2 výrobné faktory
  - b) 2 krajiny a 3 výrobné faktory
  - c) 3 krajiny a 4 výrobné faktory
  - d) 2 krajiny a 4 výrobné faktory

Kapitola 11

Keynesovské teórie

---

1. *Ktorý z nasledujúcich ekonómov nie je nositeľom Nobelovej ceny za ekonómiu?*
  - a) Paul Samuelson
  - b) John Maynard Keynes
  - c) Bertil Ohlin
  - d) Wassily Leontief
2. *Medzi diela Johna Maynarda Keynesa NEPATRÍ:*
  - a) Všeobecná teória zamestnanosti, úroku a peňazí
  - b) Ekonomické dôsledky mieru
  - c) Traktát o peňažnej reforme
  - d) Elementy politickej ekonómie
3. *Za objaviteľa princípu multiplikátora sa v ekonómii považuje:*
  - a) John Maynard Keynes
  - b) Paul Samuelson
  - c) Richard Kahn
  - d) Ronald Jones
4. *„Multiplikátor udáva, o koľko sa zvýši dôchodok, ak sa zvýši spotreba štátu o jednotku.“
O aký typ multiplikátora ide?*
  - a) fiškálny multiplikátor
  - b) spotrebný multiplikátor
  - c) investičný multiplikátor
  - d) dôchodkový multiplikátor
5. *Ktorá z nasledujúcich rovností platí?*
  - a) $MPS + MPC = 1$
  - b) $MPC = \Delta Y / \Delta C$
  - c) $MPS = \Delta Y / \Delta S$
  - d) Platia všetky uvedené rovnosti.
6. *Hraničný sklon k spotrebe označujeme:*
  - a) MPS
  - b) MPC
  - c) MPM
  - d) MPT

7. *Fiškálny multiplikátor je:*
- obrátaná hodnota hraničného sklonu k spotrebe
  - obrátaná hodnota hraničného sklonu k úsporám
  - obrátaná hodnota sklonu k spotrebe
  - hraničný sklon k spotrebe vydelený hraničným sklonom k úsporám
8. *Kedy bude fiškálna politika zameraná na zvyšovanie vládnych výdavkov najúčinnnejšia?*
- Ak je sklon k spotrebe čo najnižší.
  - Ak je sklon k úsporám čo najvyšší.
  - Ak je hraničný sklon k spotrebe čo najnižší.
  - Ak je hraničný sklon k úsporám čo najnižší.
9. *Ak hraničný sklon k spotrebe je 0,8 a vládne výdavky sa zvýšia o 50 miliónov eur, o koľko vzrastie národný dôchodok po prebehnutí multiplikačného procesu?*
- O 40 miliónov eur.
  - O 62,5 miliónov eur.
  - O 200 miliónov eur.
  - O 250 miliónov eur.
10. *Ak hraničný sklon k úsporám je 0,3, hraničný sklon k importu 0,1 a hraničný sklon k zdaneniu 0,1, o koľko vzrastie národný dôchodok po prebehnutí komplexného multiplikačného procesu, ak sa vládne výdavky zvýšili o 100 miliónov USD?*
- O 90 miliónov USD.
  - O 111 miliónov USD.
  - O 200 miliónov USD.
  - O 333 miliónov USD.
11. *Primárne zvýšenie dôchodku v modeli jednoduchého multiplikátora zahraničného obchodu je 1000 eur. Ak hraničný sklon k spotrebe je 0,9, akú hodnotu bude mať terciárne zvýšenie dôchodku?*
- 810 eur.
  - 900 eur.
  - 1111 eur.
  - 10000 eur.
12. *Ktorá rovnica vyjadruje keynesovský model rovnováhy?*
- $I + M = S + X$
  - $M - S = X - I$
  - $I - X = S - M$
  - $I - M = S - X$

13. *Ktorým z nasledujúcich opatrení môže štát znížiť sklon k importu?*
- a) znížením dovozných ciel
  - b) podporou depreciácie meny
  - c) odstraňovaním dovozných prekážok
  - d) proexportnými opatreniami
14. *Zníženie úrokových mier povedie k:*
- a) zníženiu sklonu k úsporám a zníženiu sklonu k investíciám
  - b) zníženiu sklonu k úsporám a zvýšeniu sklonu k investíciám
  - c) zvýšeniu sklonu k úsporám a zníženiu sklonu k investíciám
  - d) zvýšeniu sklonu k úsporám a zvýšeniu sklonu k investíciám
15. *Čo je podstatou dôchodkového vyrovnáacieho účinku?*
- a) Zvýšenie exportu krajiny vedie aj k zvýšeniu importu, ale v menšej miere, ako bolo pôvodné zvýšenie exportu.
  - b) Zvýšenie exportu krajiny vedie aj k zvýšeniu importu, a to vo väčšej miere, ako bolo pôvodné zvýšenie exportu.
  - c) Zvýšenie exportu krajiny vedie aj k zvýšeniu importu, a to v rovnakej miere, ako bolo pôvodné zvýšenie exportu.
  - d) Zvýšenie exportu krajiny nemá vplyv na zmeny importu.
16. *Po ktorých dvoch líniách prebieha dôchodkový vyrovnávací účinok?*
- a) priama línia a nepriama línia
  - b) línia osobnej spotreby a línia výrobnnej spotreby
  - c) exportná línia a importná línia
  - d) línia investícií a línia úspor
17. *Podľa čieho plánu sa po druhej svetovej vojne vybudovalo nové usporiadanie medzinárodných ekonomických vzťahov?*
- a) podľa Keynesovho plánu
  - b) podľa Whiteovho plánu
  - c) podľa Marshallovho plánu
  - d) podľa Kahnovho plánu
18. *Ktorá veta je NEPRAVDIVÁ o Keynesovom pláne povojnového zachovávaní rovnováhy v medzinárodnej výmene?*
- a) Keynes navrhol vytvoriť Medzinárodnú klíringovú úniu.
  - b) Keynes navrhol vytvoriť zúčtovaciu menu bancor.
  - c) Keynesova zúčtovacia mena mala byť naviazaná na zlato.
  - d) Systém mal byť založený na plávajúcich menových kurzoch.

19. *Krajina, ktorá sa nachádza vo vysokej medzinárodnej veriteľskej pozícii, by podľa Keynesa mala:*

- a) revalvovať menu
- b) devalvovať menu
- c) čerpať prostriedky z Medzinárodnej klíringovej únie
- d) vydať dlhopisy

20. *Štát, ktorého národná mena je svetovou rezervnou menou, skôr či neskôr začne vykazovať deficity platobnej bilancie. O aký paradox ide?*

- a) Keynesov paradox
- b) Triffinov paradox
- c) Lernerov paradox
- d) Metzlerov paradox

Kapitola 12

Linderova teória dopytu

- Ktorým typom obchodu sa zaoberá Linderova teória dopytu?*
  - medziodvetvovým
  - vnútroodvetvovým
  - mimoodvetvovým
  - autoodvetvovým
- Kedy sa dostal do popredia vzájomný obchod hospodársky vyspelých krajín s priemyselnými výrobkami, ako protiklad výmeny priemyselných statkov za poľnohospodárske a nerastné suroviny?*
  - v 60. rokoch 20. storočia
  - v 70. rokoch 20. storočia
  - v 80. rokoch 20. storočia
  - v 90. rokoch 20. storočia
- Ktorá z nasledujúcich charakteristík NIE JE typická pre Linderove statky?*
  - ide o priemyselné výrobky
  - statky sú vzájomnými substitútmi
  - statky sa vyznačujú vysokým stupňom diferenciacie
  - ide o statky, kde značky nemajú nijaký vplyv na spotrebiteľské preferencie
- Medzi typické príklady Linderových statkov NEPATRIA:*
  - automobily
  - textilné výrobky
  - zemiaky
  - kolové nápoje
- Ktoré z nasledujúcich tvrdení je pravdivé o Grubelovom-Lloydovom indexe?*
  - Používa sa na meranie mimoodvetvového obchodu.
  - Dosahuje hodnoty od -1 do 1.
  - Čím nižšia je jeho hodnota, tým väčší je podiel medziodvetvového obchodu.
  - Najvyššiu hodnotu má vtedy, ak krajina exportuje statky iných odvetví ako importuje.

6. Vypočítajte Grubelov-Lloydov index, ak existujú 2 odvetvia. V automobilovom odvetví sú exporty 500 eur a importy 250 eur. V textilnom odvetví sú exporty 100 eur a importy 150 eur.
- a) $GL = -0,70$
  - b) $GL = 0,30$
  - c) $GL = 0,70$
  - d) $GL = 0,80$
7. Ktorý z nasledujúcich štátov NEPATRÍ medzi štáty s vysokými hodnotami Grubelovho-Lloydovho indexu?
- a) Slovenská republika
  - b) Island
  - c) Francúzsko
  - d) Holandsko
8. Podľa Linderovej hypotézy:
- a) čím podobnejšie sú hrubé investície krajín na obyvateľa, tým väčší je potenciál na rozvoj ich vzájomného obchodu
  - b) čím podobnejší je hrubý domáci produkt krajín na obyvateľa, tým väčší je potenciál na rozvoj ich vzájomného obchodu
  - c) čím podobnejšie sú exporty krajín, tým podobnejšie budú ich importy
  - d) čím podobnejšie sú importy krajín, tým podobnejšie budú ich exporty
9. Ktoré tvrdenie je NEPRAVDIVÉ o Linderovej hypotéze?
- a) Kľúčovú úlohu v Linderovej hypotéze zohrávajú spotrebiteľské preferencie.
  - b) Linderova hypotéza nevie predpokladať smer obchodu.
  - c) Linderova hypotéza zdôrazňuje úlohu produktovej diferenciacie.
  - d) Linderova hypotéza potvrdzuje v obchode s priemyselnými statkami závery Heckscherovej-Ohlinovej teórie.
10. Podľa Lindera sú komparatívne výhody čiastočne náhodné. Vďaka ktorému faktoru sa postupne stabilizujú?
- a) Vďaka medzinárodnému obchodu.
  - b) Vďaka marketingu.
  - c) Vďaka úsporám z rozsahu.
  - d) Vďaka všetkým z uvedených.

11. Ak majú krajiny podobné preferencie, existuje v nich:
- vnútroodvetvový dopyt
  - medziodvetvový dopyt
  - prekrývajúci sa dopyt
  - autarkický dopyt
12. Podľa Engelovho zákona sa s rastúcou príjmovou úrovňou na obyvateľa:
- zvyšuje spotreba tých istých statkov
  - vytvára dopyt po nových statkoch
  - vytvára dopyt po sofistikovanejších statkoch toho istého typu
  - zvyšuje spotreba potravín
13. Podľa Linderovej teórie bude medzi dvomi krajinami najvyšší potenciál na rozvoj vzájomného obchodu vtedy, ak:
- ich HDP na obyvateľa sú podobne vysoké a Giniho indexy podobne vysoké
  - ich HDP na obyvateľa sú podobne vysoké a Giniho indexy podobne nízke
  - ich HDP na obyvateľa sú podobne nízke a Giniho indexy podobne vysoké
  - ich HDP na obyvateľa sú podobne nízke a Giniho indexy podobne nízke
14. Ktoré tvrdenie o Giniho indexe je pravdivé?
- Giniho index nadobúda hodnoty od 0 do nekonečna.
  - Hodnota Giniho indexu 0 znamená absolútnu rovnosť.
  - Ak hodnota Giniho indexu prevyšuje 1, všetky príjmy v krajine má jeden obyvateľ.
  - Slovenská republika dosahuje hodnotu Giniho indexu približne 0,7.
15. Na obchod medzi ktorými štátmi sa Linderova hypotéza vôbec NEVZŤAHUJE?
- obchod medzi rozvojovými štátmi navzájom
  - obchod medzi hospodársky vyspelými štátmi navzájom
  - obchod medzi štátmi BRICS navzájom
  - obchod medzi hospodársky vyspelými štátmi a štátmi BRICS
16. Aký bol výsledok testovania Linderovej hypotézy?
- Hypotéza je všeobecne neplatná.
  - Prvé testy poukazovali na jej platnosť, no nové hovoria o jej neplatnosti.
  - Najnovšie testy poukazujú vo všeobecnosti na jej platnosť.
  - Linderovu hypotézu nemožno testovať.

17. Ktorý z nasledujúcich je príkladom obchodu podľa Linderovej hypotézy?

- a) Vzájomný obchod Nemecka a Japonska s elektronikou.
- b) Vzájomný obchod Saudskej Arábie a Kuvajtu s ropou.
- c) Nemecké exporty automobilov do Kuvajtu výmenou za ropu.
- d) Vzájomný obchod afrických štátov s poľnohospodárskymi produktmi.

18. Medzi kritiku Linderovej hypotézy patrí:

- a) Bola považovaná za príliš revizionistickú, málo teoretickú a ťažko dokázateľnú.
- b) Bola vyvrátená testovaním.
- c) Nie je možné ju otestovať.
- d) Je založená na nerealistických ekonomických predpokladoch.

19. Aký je vzťah medzi Linderovou hypotézou a Leontiefovým paradoxom?

- a) Linderova hypotéza potvrdzuje platnosť Leontiefovho paradoxu.
- b) Leontiefov paradox podľa Lindera nie je paradoxný, pretože Leontief testoval HOT na celkovom obchode krajiny, nielen na jeho medziodvetvovej časti.
- c) Linderova hypotéza vyvracia platnosť Leontiefovho paradoxu.
- d) Medzi Linderovou hypotézou a Leontiefovým paradoxom neexistuje nijaký vzťah.

20. Krajina obchoduje so zahraničím so statkami A, B a C. Ak poznáme exporty a importy jednotlivých statkov, v ktorom prípade bude hodnota Grubelovho-Lloydovho indexu 0?

- a) $X_A = 500$ eur, $M_A = 200$ eur. $X_B = 0$ eur, $M_B = 200$ eur. $X_C = 400$ eur, $M_C = 200$ eur.
- b) $X_A = 500$ eur, $M_A = 0$ eur. $X_B = 200$ eur, $M_B = 200$ eur. $X_C = 400$ eur, $M_C = 200$ eur.
- c) $X_A = 500$ eur, $M_A = 500$ eur. $X_B = 200$ eur, $M_B = 200$ eur. $X_C = 400$ eur, $M_C = 400$ eur.
- d) $X_A = 500$ eur, $M_A = 0$ eur. $X_B = 0$ eur, $M_B = 200$ eur. $X_C = 0$ eur, $M_C = 200$ eur.

Kapitola 13

Teórie produktu a inovácií

---

1. *Najstaršou spomedzi teórií produktu a inovácií je:*
  - a) teória imitačnej medzery
  - b) teória medzinárodného životného cyklu výrobkov
  - c) teória technologického cyklu
  - d) model lietajúcich husí

2. *Autorom teórie imitačnej medzery je:*
  - a) Michael Posner
  - b) Raymond Vernon
  - c) Keith Maskus
  - d) Kaname Akamatsu

3. *Rozdiel medzi medzerou dopytu a imitačnou medzerou predstavuje:*
  - a) reakčná medzera
  - b) obdobie učenia sa
  - c) exportná výhoda
  - d) medzera etablovania sa

4. *Čas potrebný na zavedenie pokusnej výroby prvou imitátorskou firmou nazývame:*
  - a) reakčná medzera
  - b) medzera dopytu
  - c) obdobie učenia sa
  - d) exportná výhoda

5. *Ktorá z nasledujúcich NEPATRÍ medzi hlavné charakteristiky tzv. Vernonových statkov?*
  - a) ich používanie šetrí prácu a čas spotrebiteľov
  - b) ich výroba šetrí kapitál
  - c) uspokojujú potreby spotrebiteľov s vysokým príjmom
  - d) pri ich výrobe sa používa najmä výrobný faktor kapitál

6. *Ktoré z nasledujúcich tvrdení o Raymondovi Vernonovi je pravdivé?*
  - a) Bol spoluzakladateľom Európskeho hospodárskeho spoločenstva.
  - b) Zaoberal sa input-output analýzou.
  - c) Dlhodobo sa venoval otázkam povojnovej obnovy Japonska.
  - d) Pôvodom pochádzal z Nemecka.

7. *Ktoré tvrdenie o typickej fáze nového produktu je pravdivé?*
- Cenová elasticita dopytu po produkte je vysoká.
  - Firmy majú iba nízke marže.
  - Vlastnosti produktu podliehajú častým zmenám.
  - Dopyt výrazne reaguje na akúkoľvek zmenu ceny produktu.
8. *Vo fáze dospievania produktu:*
- prebieha štandardizácia a diferenciacia
  - prebieha iba štandardizácia
  - prebieha iba diferenciacia
  - neprebieha ani štandardizácia ani diferenciacia
9. *Ktoré tvrdenie o typickej fáze štandardizovaného produktu je pravdivé?*
- Výroba produktu prebieha výlučne v hospodársky vyspelých štátoch.
  - USA sú čistým exportérom produktu.
  - Spotrebiteľia dokonale poznajú vlastnosti produktu.
  - V tejto fáze zohráva kľúčovú úlohu spätná väzba od spotrebiteľov.
10. *Vo fáze nového produktu:*
- Štandardizácia produktu je nízka, cenová elasticita dopytu nízka a marže firiem vysoké.
  - Štandardizácia produktu je nízka, cenová elasticita dopytu vysoká a marže firiem nízke.
  - Štandardizácia produktu je nízka, cenová elasticita dopytu nízka a marže firiem nízke.
  - Štandardizácia produktu je vysoká, cenová elasticita dopytu nízka a marže firiem vysoké.
11. *Autormi teórie technologického cyklu sú:*
- Deardorff, Posner, Vernon a Maskus
  - Markusen, Melvin, Deardorff a Posner
  - Markusen, Melvin, Posner a Maskus
  - Markusen, Melvin, Kaempfer a Maskus
12. *Model lietajúcich husí:*
- vysvetľuje mechanizmus priemyselného rozvoja krajín a proces dobiehania stupňa industrializácie
  - vysvetľuje determinanty obchodu s poľnohospodárskymi statkami
  - vysvetľuje determinanty obchodu s priemyselnými statkami
  - vysvetľuje proces skracovania imitačnej medzery

13. *Tromi dimenziami modelu lietajúcich husí sú:*

- a) vnútroodvetvová, medziodvetvová a mimoodvetvová
- b) substitučná, vnútroodvetvová a medziodvetvová
- c) substitučná, medziodvetvová a medzinárodná
- d) substitučná, imitačná a medziodvetvová

14. *Podľa modelu lietajúcich husí:*

- a) krajina sa najskôr zameriava na výrobu spotrebných, neskôr na výrobu kapitálových statkov
- b) krajina sa najskôr zameriava na výrobu statkov s nízkym, neskôr s vysokým stupňom spracovania
- c) krajina sa najskôr zameriava na výrobu statkov s nízkym, neskôr s vysokým stupňom sofistikovanosti
- d) Všetky možnosti sú správne.

15. *Podľa modelu lietajúcich husí nasledovali ázijské krajiny podľa stupňa ekonomického rozvoja v tomto poradí:*

- a) 1. Japonsko, 2. NIK prvej generácie, 3. NIK druhej generácie, 4. Čína, 5. Vietnam.
- b) 1. Japonsko, 2. NIK prvej generácie, 3. Čína, 4. NIK druhej generácie, 5. Vietnam.
- c) 1. NIK prvej generácie, 2. Japonsko, 3. NIK druhej generácie, 4. Čína, 5. Vietnam.
- d) 1. Japonsko, 2. Čína, 3. NIK prvej generácie, 4. NIK druhej generácie, 5. Vietnam.

16. *Podstata fungovania modelu lietajúcich husí je spojená s:*

- a) úsporami z rozsahu
- b) úsporami z hierarchického reťazenia
- c) úsporami z dosahu
- d) všetkými z uvedených možností

17. *Teória imitačnej medzery rozdeľuje krajiny na:*

- a) krajiny strany dopytu a krajiny strany ponuky
- b) reakčné krajiny a učiace sa krajiny
- c) inovátorov a imitátorov
- d) priemyselné krajiny a poľnohospodárske krajiny

18. *Exportná výhoda krajiny trvá tým dlhšie, čím väčší je rozdiel medzi:*

- a) imitačnou medzerou a medzerou dopytu
- b) imitačnou medzerou a reakčnou medzerou
- c) imitačnou medzerou a medzerou učenia sa
- d) reakčnou medzerou a medzerou dopytu

19. Aký je vzťah medzi teóriou imitačnej medzery a teóriou medzinárodného životného cyklu produktu?

- a) Sú na sebe úplne nezávislé, ale komplementárne.
- b) Sú na sebe úplne nezávislé, ale odporujú si.
- c) Z teórie imitačnej medzery sa vyvinula teória životného cyklu.
- d) Z teórie životného cyklu sa vyvinula teória imitačnej medzery.

20. Ktorí z nasledujúcich ekonómov žili v rovnakom období a mohli sa teda stretnúť?

- a) Robert Torrens a Michael Posner
- b) Adam Smith a Kaname Akamatsu
- c) John Maynard Keynes a Raymond Vernon
- d) Eli Heckscher a David Ricardo

Kapitola 14

Teórie colnej ochrany a protekcionizmu

---

1. *Kedy sa colná politika po prvýkrát stala centrom systematického záujmu ekonómov?*
  - a) V období merkantilizmu.
  - b) V období klasickej ekonómie.
  - c) V období neoklasickej ekonómie.
  - d) Počas veľkej hospodárskej krízy začiatkom 30. rokov 20. storočia.

2. *Autorom tzv. kubánskeho modelu je:*
  - a) Robert Torrens
  - b) David Ricardo
  - c) Alfred Marshall
  - d) John Maynard Keynes

3. *Podľa kubánskeho modelu zavedenie 100-percentného cla zlepši reálne výmenné relácie krajiny:*
  - a) o 50 %
  - b) o 100 %
  - c) o 200 %
  - d) zhorší ich o 100 %

4. *Podľa kubánskeho modelu, ak Kuba zavedie dovozné clo na importy z Anglicka a Anglicko zavedie odvetné dovozné clo na dovozy z Kuby v rovnakej výške, ako sa zmenia reálne výmenné relácie?*
  - a) Reálne výmenné relácie oboch krajín sa zlepšia.
  - b) Reálne výmenné relácie oboch krajín zostanú nezmenené.
  - c) Reálne výmenné relácie oboch krajín sa zhoršia.
  - d) Reálne výmenné relácie Kuby sa zhoršia a Anglicka zlepšia.

5. *Elasticitu dopytu do colného modelu zapracoval:*
  - a) James Mill
  - b) John Stuart Mill
  - c) Robert Torrens
  - d) Alfred Marshall

6. *Aký význam pre colnú politiku má cenová elasticita dopytu?*
- Od elasticity závisí, či zavedenie cla povedie k zhoršeniu alebo zlepšeniu obchodnej bilancie krajiny.
  - Od elasticity závisí, či zavedenie cla povedie k zlepšeniu alebo zhoršeniu reálnych výmenných relácií krajiny.
  - Pri rozdielnych hodnotách elasticity je rozdielny vývoj monetárnej bázy a cien.
  - Všetky odpovede sú správne.
7. *Autorom recipročných kriviek dopytu je:*
- James Mill
  - John Stuart Mill
  - Robert Torrens
  - Alfred Marshall
8. *Podľa Marshallovho chápania účinkov cla, kedy krajina získava zo zavedenia cla výhodu?*
- Keď je monopolným výrobcom daného statku.
  - Keď je druhá krajina monopolným výrobcom daného statku.
  - Keď je monopsonom statku, ktorý vyrába druhá krajina.
  - Žiadna z uvedených odpovedí nie je správna.
9. *Kto ako prvý definoval výšku optimálneho cla?*
- Robert Torrens
  - Alfred Marshall
  - Francis Edgeworth
  - Charles Frederick Bickerdike
10. *Na čo v oblasti zahraničného obchodu upozornil Cecil Pigou?*
- Že zavedenie cla nemusí nutne zvýšiť príjmy do štátneho rozpočtu.
  - Že zavedenie cla nemusí nutne zlepšiť reálne výmenné relácie krajiny.
  - Že rast objemu zahraničného obchodu nemusí nutne znamenať rast prosperity.
  - Upozornil na všetky uvedené skutočnosti.
11. *Čo je účinná colná sadzba?*
- nominálna colná sadzba upravená o infláciu
  - nominálna colná sadzba vyjadrená v parite kúpnej sily
  - nominálna colná sadzba uvalená na výrobné vstupy
  - ukazovateľ, ktorý meria stupeň ochrany domácich výrobcov

12. Aké je optimálne clo v malej krajine?

- a) nulové
- b) nízke, ale kladné
- c) kladné, dvojciferné
- d) vysoké

13. Aké je optimálne clo vo veľkej krajine?

- a) nulové
- b) nízke, ale kladné
- c) kladné, dvojciferné
- d) vysoké

14. „Uvalenie cla na import daného tovaru môže zhoršiť reálne výmenné relácie krajiny, ktorá toto clo uvalila.“ O aký paradox ide?

- a) Leontiefov paradox
- b) Lernerov paradox
- c) Triffinov paradox
- d) Metzlerov paradox

15. „Uvalenie cla na dovážaný tovar zníži relatívnu cenu tohto tovaru na domácom trhu.“ O aký paradox ide?

- a) Leontiefov paradox
- b) Lernerov paradox
- c) Triffinov paradox
- d) Metzlerov paradox

16. Aký je vzťah medzi clom a subvenciami v rovnakej výške v malej ekonomike?

- a) Obe opatrenia znižujú blahobyť krajiny, ale subvencie menej.
- b) Obe opatrenia znižujú blahobyť krajiny, ale clo menej.
- c) Clo znižuje blahobyť krajiny a subvencie ho zvyšujú.
- d) Clo zvyšuje blahobyť krajiny a subvencie ho znižujú.

17. Za zakladateľov teórie novovznikajúceho priemyslu sú považovaní:

- a) Charles Frederick Bickerdike a Francis Edgeworth
- b) Charles Frederick Bickerdike a Cecil Pigou
- c) John Stuart Mill a Alfred Marshall
- d) John Stuart Mill a Friedrich Liszt

18. Medzi päť hlavných argumentov v prospech protekcionizmu NEPATRÍ:

- a) argument rozdielov v mzde
- b) argument klesajúcich výnosov z rozsahu
- c) argument reálnych výmenných relácií
- d) argentínsky argument v prospech protekcionizmu

19. Ktoré z nasledujúcich tvrdení o lobingu je pravdivé?

- a) Lobing je špeciálna forma maximalizácie zisku.
- b) Lobing patrí medzi produktívne činnosti.
- c) Lobing zvyšuje hodnotu dostupných statkov a služieb.
- d) Krivka nákladov na lobing má spomaľujúci rastúci tvar.

20. Ktoré z nasledujúcich tvrdení o subvenciách je pravdivé?

- a) Subvencie predstavujú príjem do štátneho rozpočtu.
- b) Subvencie sú účinným prostriedkom liberalizmu v medzinárodnom obchode.
- c) Typickou formou subvencií je poskytovanie priamych platieb.
- d) Výrobné subvencie sa poskytujú výlučne firmám v domácom vlastníctve.

Kapitola 15

Teórie periférneho hospodárstva

---

1. *Impulzom pre vznik teórií periférneho hospodárstva bolo zistenie (tvrdenie), že:*
  - a) medzinárodný obchod je výhodnejší pre perifériu ako pre centrum
  - b) medzinárodný obchod vedie k zvyšovaniu Giniho koeficientu
  - c) medzinárodný obchod zhoršuje postavenie rozvojových krajín vo svetovej ekonomike
  - d) medzinárodný obchod vedie k politickému kolonializmu

2. *Za zakladateľa teórií periférneho hospodárstva a ich hlavného predstaviteľa sa považuje:*
  - a) John Maynard Keynes
  - b) Samir Amin
  - c) Raúl Prebisch
  - d) Arghiri Emmanuel

3. *Na čom bol pred veľkou hospodárskou krízou založený hospodársky rast Argentíny?*
  - a) na vývoze hovädzieho mäsa a pšenice do Veľkej Británie
  - b) na vývoze hovädzieho mäsa do USA
  - c) na vývoze pšenice do USA
  - d) na výrobe ocele

4. *Singerovu-Prebischovu teorému vypracovali:*
  - a) samostatne Hans Singer a Raúl Prebisch
  - b) v spolupráci Hans Singer a Raúl Prebisch
  - c) Hans Singer a neskôr ju rozpracoval Raúl Prebisch
  - d) Raúl Prebisch a neskôr ju rozpracoval Hans Singer

5. *Podstata Singerovej-Prebischovej teorémy spočíva v tvrdení, že:*
  - a) nominálna cena primárnych komodít postupom času klesá
  - b) relatívna cena primárnych komodít vyjadrená v hotových výrobkoch postupom času klesá
  - c) reálne výmenné relácie rozvojových krajín postupom času rastú
  - d) nominálne výmenné relácie rozvojových krajín postupom času rastú

6. *Prebisch vidí problém na strane ponuky, konkrétne:*
- a) v rozdieloch medzi pružnosťou cien a pružnosťou miezd
  - b) v rozdieloch medzi pružnosťou cien / pružnosťou miezd medzi hospodársky vyspelými a rozvojovými krajinami
  - c) v medzinárodných rozdieloch v cenách výrobných faktorov
  - d) v rozdieloch vo vybavenosti krajín výrobnými faktormi
7. *Singer vidí problém na strane dopytu, konkrétne:*
- a) v neustále sa zvyšujúcom relatívnom dopyte po primárnych komoditách
  - b) v nárazovo rastúcej cene primárnych komodít
  - c) v nízkej dôchodkovej elasticite dopytu po primárnych komoditách
  - d) vo vysokej dôchodkovej elasticite dopytu po primárnych komoditách
8. *Ktorý z nasledujúcich NEPATRÍ medzi dôvody existencie Singerovej-Prebischovej teórie?*
- a) mnohé z krajín periferie sú bývalými kolóniami krajín centra
  - b) mnohé spoločnosti v rozvojových krajinách sú vlastnené firmami z centra
  - c) rozvojové štáty sa orientujú na produkciu poľnohospodárskych a iných primárnych komodít
  - d) odborové združenia v krajinách periferie sú silnejšie ako odborové združenia v centre
9. *Prečo bolo problémom, že veľká hospodárska kríza viedla k zmene pozície hlavného svetového veriteľa z Veľkej Británie na USA?*
- a) Pretože USA majú nižší sklon k importu ako Veľká Británia.
  - b) Pretože USA majú vyšší sklon k exportu ako Veľká Británia.
  - c) Pretože USA majú menej koloniálnych väzieb ako Veľká Británia.
  - d) Pretože USA majú prísnejšie protimonopolné zákony ako Veľká Británia.
10. *Singerova-Prebischova teória poskytla krajinám Latinskej Ameriky intelektuálny základ pre:*
- a) politiku vytvárania vedecko-výskumných parkov
  - b) politiku substitúcie dovozu
  - c) politiku subvencovania vývozu
  - d) politiku zavádzania tranzitných ciel
11. *Základná kritika Singerovej-Prebischovej teórie spočíva v:*
- a) spochybňovaní metódy výpočtu reálnych výmenných relácií
  - b) spochybňovaní zaostávania rozvojových krajín
  - c) spochybňovaní faktu, že poľnohospodárstvo nie je spojené s úsporami z rozsahu
  - d) spochybňovaní Raúla Prebischa ako nestranného ekonóma

12. *Teórie závislosti delíme na:*

- a) africký štrukturalizmus a latinskoamerický marxizmus
- b) africký neoregionalizmus a latinskoamerický marxizmus
- c) latinskoamerický štrukturalizmus a severoamerický marxizmus
- d) latinskoamerický marxizmus a severoamerický štrukturalizmus

13. *Medzi hlavných predstaviteľov teórií závislosti patria:*

- a) Raúl Prebisch, Hans Singer
- b) Staffan Linder, Paul Krugman
- c) Samir Amin, Arghiri Emmanuel
- d) Aníbal Pinto, Paul Sweezy

14. *Ktorý z nasledujúcich faktorov podľa teórií závislosti NEVEDIE k zaostávaniu krajín periférie?*

- a) finančná sila centra
- b) politická a ekonomická sila centra
- c) uprednostňovanie investícií pred spotrebou v periférii
- d) schopnosť krajín centra požičiavať si vo vlastnej mene

15. *Aký je vzťah medzi teóriami závislosti a teóriou nerovnej výmeny?*

- a) Teória nerovnej výmeny sa vyvinula z teórií závislosti.
- b) Teória nerovnej výmeny je iné pomenovanie teórií závislosti.
- c) Teória nerovnej výmeny bola predchodcom teórií závislosti.
- d) Žiadna z predchádzajúcich odpovedí nie je správna.

16. *Podľa Arghiriho Emmanuela:*

- a) podhodnotenie miezd v hospodársky vyspelých krajinách vedie k podhodnoteniu cien
- b) nadhodnotenie miezd v hospodársky vyspelých krajinách vedie k podhodnoteniu cien
- c) podhodnotenie miezd v rozvojových krajinách vedie k podhodnoteniu cien
- d) nadhodnotenie miezd v rozvojových krajinách vedie k podhodnoteniu cien

17. *V čom videl Arghiri Emmanuel možnosť riešenia zaostávania rozvojových štátov?*

- a) V zdanení exportu a diverzifikácii domácej produkcie.
- b) V politike substitúcie dovozu.
- c) V zvýšení dovozných ciel.
- d) V diverzifikácii domácej produkcie a tvorbe vedecko-technických parkov.

18. V ktorom období vznikli teórie závislosti?

- a) 10. a 20. roky 20. storočia
- b) 30. a 40. roky 20. storočia
- c) 60. a 70. roky 20. storočia
- d) 80. a 90. roky 20. storočia

19. Ktorý z nasledujúcich ekonómov považoval pri snahe rozvojových krajín o osamostatnenie v krajnom prípade za legitímne aj vojenské riešenie?

- a) Arghiri Emmanuel
- b) Hans Singer
- c) Aníbal Pinto
- d) Samir Amin

20. Tvrdenie, že „bohatstvo plodí bohatstvo“ a „chudoba plodí chudobu“ sa spája s dielom:

- a) Arghiriho Emmanuela
- b) Hansa Singera
- c) Aníbala Pinta
- d) Samira Amina

Kapitola 16

Teórie Paula Krugmana

---

1. *Medzi hlavné prínosy Paula Krugmana do ekonómie NEPATRÍ?*
  - a) nová hospodárska geografia
  - b) nová teória obchodu
  - c) nová „nová“ teória obchodu
  - d) model recipročného dumpingu

2. *Nová teória obchodu zohľadňuje:*
  - a) úspory z rozsahu a monopolistickú konkurenciu
  - b) konštantné výnosy z rozsahu a oligopolistickú konkurenciu
  - c) konštantné výnosy z rozsahu a monopolistickú konkurenciu
  - d) konštantné výnosy z rozsahu a cenový dumping

3. *Vzorec $L = a \cdot Q$, kde $a > 0$, vyjadruje:*
  - a) klesajúce výnosy z rozsahu
  - b) konštantné výnosy z rozsahu
  - c) rastúce výnosy z rozsahu
  - d) záporné výnosy z rozsahu

4. *Vzorec $L = a + b \cdot Q$, kde $a > 0$ a $b > 0$, vyjadruje:*
  - a) klesajúce výnosy z rozsahu
  - b) konštantné výnosy z rozsahu
  - c) rastúce výnosy z rozsahu
  - d) záporné výnosy z rozsahu

5. *S tvorbou klastrov sú spojené:*
  - a) interné úspory z rozsahu
  - b) externé úspory z rozsahu
  - c) interné aj externé úspory z rozsahu
  - d) žiadne z uvedených

6. *Firma maximalizuje svoj zisk, keď:*
  - a) hraničné náklady sa rovnajú hraničným výnosom
  - b) priemerné náklady sa rovnajú priemerným výnosom
  - c) celkové náklady sa rovnajú celkovým výnosom
  - d) priemerné náklady sa rovnajú hraničným výnosom

7. *Medzi charakteristické znaky monopolistickej konkurencie NEPATRÍ:*
- a) existencia veľkého množstva firiem v odvetví
  - b) voľný vstup do odvetvia a výstup z odvetvia
  - c) samostatná cenotvorba jednotlivých firiem
  - d) výroba homogénnych produktov jednotlivými firmami
8. *Podľa novej teórie obchodu vedie medzinárodný obchod k:*
- a) zníženiu reálnych miezd
  - b) rozšíreniu sortimentu produktov
  - c) zvýšeniu cien statkov
  - d) zhoršeniu blahobytu vlastníkov nedostatkového výrobného faktora
9. *Ktoré tvrdenie o novej teórii obchodu je pravdivé?*
- a) Nová teória obchodu priamo odporuje Heckscherovej-Ohlinovej teoréme.
  - b) Nová teória obchodu tvrdí, že v dôsledku dosahovania úspor z rozsahu sa rozvíja medzinárodný medziodvetvový obchod.
  - c) Nová teória obchodu tvrdí, že v dôsledku dosahovania úspor z rozsahu sa rozvíja medzinárodný vnútroodvetvový obchod.
  - d) Podľa novej teórie obchodu medzinárodný obchod vedie k vyrovnávaniu cien výrobných faktorov.
10. *Pôvodný model novej teórie obchodu je:*
- a) jednofaktorový, jediným výrobným faktorom je práca
  - b) jednofaktorový, jediným výrobným faktorom je kapitál
  - c) dvojfaktorový
  - d) trojfaktorový
11. *Spoluautorom modelu recipročného dumpingu je:*
- a) Keith Maskus
  - b) James Brander
  - c) Marc Melitz
  - d) James Markusen
12. *V modeli recipročného dumpingu:*
- a) monopol predáva statok doma a v zahraničí za rovnakú cenu
  - b) monopol predáva statok doma lacnejšie ako v zahraničí
  - c) monopol predáva statok doma drahšie ako v zahraničí
  - d) cena statku závisí od cenovej elasticity ponuky

13. *Klaster je:*

- a) Predaj v zahraničí za nižšiu cenu ako v domácej ekonomike.
- b) Zhluk výrobcov určitého statku v danej lokalite.
- c) Jedna z príčin vzniku interných úspor z rozsahu.
- d) Zvyšovanie výroby pri znižovaní celkových nákladov.

14. *Medzi hlavné výhody spojené s klastrami NEPATRÍ:*

- a) špecializácia dodávateľov
- b) združovanie na trhu práce
- c) prelievanie vedomostí
- d) spolupráca odberateľov

15. *Prečo sa vytvárajú klastre aj na miestach, kde výroba nie je najlacnejšia?*

- a) z dôvodu tzv. historickej náhody
- b) z dôvodu poskytovania štátnej podpory
- c) z dôvodu zásob vysokokvalifikovanej pracovnej sily
- d) zo všetkých uvedených dôvodov

16. *Na základe ktorých premenných stanovuje monopol cenu vyrábaných statkov?*

- a) hraničné náklady a cenová elasticita dopytu
- b) hraničné náklady a cenová elasticita ponuky
- c) priemerné náklady a cenová elasticita dopytu
- d) priemerné náklady a cenová elasticita ponuky

17. *Myšlienky ktorého skoršieho ekonóma rozvinul Krugman do novej teórie obchodu?*

- a) Paula Samuelsona
- b) Staffana Lindera
- c) Raúla Prebischa
- d) Bertila Ohlina

18. *Ako interpretujeme P/W v Krugmanovom základnom grafe novej teórie obchodu?*

- a) ako reálnu mzdu
- b) ako reprezentatívnu spotrebu typického statku na obyvateľa
- c) ako cenu práce vydelenú jej množstvom
- d) ako obrátenú hodnotu reálnej mzdy

19. *Čo predstavuje krivka ZZ v Krugmanovom základnom grafe novej teórie obchodu?*

- a) krivku nulových ziskov z dlhodobého hľadiska
- b) krivku maximalizácie ziskov z krátkodobého hľadiska
- c) krivku zásob vyrábaného statku
- d) krivku hraničných nákladov

20. *Ktorý ekonóm sa ako prvý venoval už v 19. storočí geografickej koncentrácii priemyslu?*

- a) Alfred Marshall
- b) David Ricardo
- c) Robert Torrens
- d) Albert Hirschman

Kapitola 17

Nová „nová“ teória medzinárodného obchodu

---

1. *Nová „nová“ teória medzinárodného obchodu sa inak nazýva aj:*
  - a) teória obchodu s homogénnymi firmami
  - b) teória obchodu s heterogénnymi firmami
  - c) teória obchodu so substitučnými firmami
  - d) teória obchodu s komplementárnymi firmami

2. *Ktoré z nasledujúcich tvrdení je pravdivé?*
  - a) V klasických teóriách sa firmy navzájom líšia svojou produktivitou.
  - b) V neoklasických teóriách sú všetky firmy rovnaké.
  - c) V novej teórii obchodu sú firmy v rámci jedného odvetvia odlišné.
  - d) V novej „novej“ teórii majú všetky firmy rovnakú produktivitu.

3. *Odlišujú sa exportujúce firmy od ostatných práve preto, že exportujú, alebo exportujú tieto firmy preto, že sa odlišujú od ostatných?*
  - a) Firmy sú odlišné, pretože niektoré exportujú a iné nie.
  - b) Niektoré firmy exportujú a iné nie kvôli odlišnostiam, ktoré medzi nimi existujú.
  - c) Kauzalita je obojsmerná.
  - d) Všetky firmy v novej „novej“ teórii medzinárodného obchodu sú rovnaké.

4. *Ktorý z nasledujúcich NEPATRÍ medzi predpoklady novej „novej“ teórie?*
  - a) Existuje jeden výrobný faktor.
  - b) Výrobné faktory sú medzinárodne nemobilné.
  - c) Všetky firmy majú rovnaké náklady.
  - d) Svet pozostáva z n asymetrických ekonomík.

5. *Ktoré tvrdenie o nákladoch v novej „novej“ teórii je NESPRÁVNE?*
  - a) Dopravné náklady sa modelujú vo forme tzv. „ľadovcových nákladov“.
  - b) Rozhodnutie firmy exportovať je spojené s počiatočnými fixnými nákladmi.
  - c) Rozhodnutie o vstupe na každý zahraničný trh je spojené s fixnými nákladmi.
  - d) Pri výrobe na domácom trhu neexistujú počiatočné fixné náklady.

6. *Kto sa považuje za zakladateľa novej „novej“ teórie obchodu?*
  - a) Marc Melitz
  - b) Paul Krugman
  - c) Stephen Redding
  - d) Elhanan Helpman

7. *Nová „nová“ teória obchodu je založená na:*

- a) dokonalej konkurencii
- b) monopolistickej konkurencii
- c) oligopolistickej konkurencii
- d) monopoloch

8. *Bod zastavenia činnosti je:*

- a) kritická hranica produktivity, pod ktorou firma odchádza z odvetvia
- b) kritická hranica produktivity, pod ktorou firma odchádza zo zahraničného trhu
- c) bod, v ktorom sa hraničné náklady rovnajú hraničným výnosom
- d) bod, v ktorom sa hraničné náklady rovnajú hraničným výnosom z exportu

9. *Bod zastavenia exportu je:*

- a) kritická hranica produktivity, pod ktorou firma odchádza z odvetvia
- b) kritická hranica produktivity, pod ktorou firma odchádza zo zahraničného trhu
- c) bod, v ktorom sa hraničné náklady rovnajú hraničným výnosom
- d) bod, v ktorom sa hraničné náklady rovnajú hraničným výnosom z exportu

10. *Liberalizácia obchodu:*

- a) zvyšuje bod zastavenia činnosti a zvyšuje bod zastavenia exportu
- b) zvyšuje bod zastavenia činnosti a znižuje bod zastavenia exportu
- c) znižuje bod zastavenia činnosti a zvyšuje bod zastavenia exportu
- d) znižuje bod zastavenia činnosti a znižuje bod zastavenia exportu

11. *Liberalizácia obchodu:*

- a) vedie k zníženiu celkovej produktivity v odvetví a k prerozdeleniu práce do menej produktívnych firiem
- b) vedie k zníženiu celkovej produktivity v odvetví a k prerozdeleniu práce do produktívnejších firiem
- c) vedie k zvýšeniu celkovej produktivity v odvetví a k prerozdeleniu práce do menej produktívnych firiem
- d) vedie k zvýšeniu celkovej produktivity v odvetví a k prerozdeleniu práce do produktívnejších firiem

12. *Vysoká elasticita substitúcie znamená, že malé rozdiely v produktivite, a teda aj v cenách statkov:*

- a) nemajú nijaký vplyv na tržby firiem
- b) majú nízky vplyv na tržby firiem
- c) majú vysoký vplyv na tržby firiem, pričom zvýšia sa tržby firme s lacnejším statkom
- d) majú vysoký vplyv na tržby firiem, pričom zvýšia sa tržby firme s drahším statkom

13. *Autormi integrovanej novej „novej“ teórie obchodu sú:*

- a) Bernard, Redding a Schott
- b) Melitz a Helpman
- c) Krugman a Melitz
- d) Bernard, Melitz, Helpman a Schott

14. *Podľa integrovanej novej „novej“ teórie obchodu:*

- a) ak neexistujú náklady spojené s exportom, všetky firmy sa stanú exportérmi
- b) aj keď existujú náklady spojené s exportom, všetky firmy sa stanú exportérmi
- c) keď existujú náklady spojené s exportom, vo všetkých odvetviach príde k rovnakým zmenám v produktivite
- d) keď existujú náklady spojené s exportom, príde k prerozdeleniu výrobných faktorov v ekonomike, a to najmä v sektore s komparatívnou nevýhodou

15. *Ak je podľa integrovanej novej „novej“ teórie obchodu rast produktivity po liberalizácii obchodu vyšší ako pokles cien menej hojného výrobného faktora:*

- a) zlepší sa postavenie vlastníkov všetkých výrobných faktorov
- b) zlepší sa iba postavenie vlastníkov hojného výrobného faktora
- c) zlepší sa iba postavenie vlastníkov menej hojného výrobného faktora
- d) Stolperova-Samuelsonova teoréma bude naďalej platiť

16. *Ktoré tvrdenie je pravdivé o dôsledkoch liberalizácie obchodu podľa integrovanej novej „novej“ teórie?*

- a) rast produktivity v sektore s komparatívnou nevýhodou prevýši rast produktivity v sektore s komparatívnou výhodou
- b) v sektore s komparatívnou výhodou zbankrotuje viac firiem ako v sektore s komparatívnou nevýhodou
- c) k prerozdeleniu výrobných faktorov príde výlučne v sektore s komparatívnou výhodou
- d) v sektore s komparatívnou výhodou bude vyšší bod zastavenia exportu ako v sektore s komparatívnou nevýhodou

17. *Na čo poukazujú najnovšie výskumy medzinárodného obchodu na firemnej úrovni?*

- a) na menšie rozdiely v produktivite medzi firmami ako predpokladá teória
- b) na vysokú stabilitu exportno-importných partnerstiev
- c) na nízky stupeň koncentrácie amerických exportov
- d) na vysokú volatilitu v cezhraničných odberateľsko-dodávateľských vzťahoch

18. V ktorej teórii medzinárodného obchodu spotrebiteľ maximalizuje svoju užitočnosť spotrebou rôznych typov statkov (čím viac rôznych typov statkov spotrebúva, tým vyššiu má užitočnosť)?
- a) v klasickej a neoklasickej teórii
  - b) len v neoklasickej teórii
  - c) v novej a novej „novej“ teórii obchodu
  - d) len v novej „novej“ teórii obchodu
19. Ak je bod zastavenia činnosti v autarkii fixný, prečo niektoré firmy po vstupe na trh zbankrotujú?
- a) pretože sa časom mení ich produktivita
  - b) pretože pred vstupom na trh nepoznajú svoju produktivitu
  - c) pretože v autarkii čelia silnej konkurencii zo zahraničia
  - d) pretože prídu o svoju komparatívnu výhodu
20. Čo znamená predpoklad existencie symetrických ekonomík?
- a) všetky ekonomiky sú rovnako veľké
  - b) vo všetkých ekonomikách sú rovnaké mzdy
  - c) medzinárodný obchod vedie k vyrovnaniu cien výrobných faktorov
  - d) všetky z uvedených

Kapitola 18

Gravitačné modely v medzinárodnom obchode

---

1. *Autorom všeobecného gravitačného modelu je:*
  - a) Jan Tinbergen
  - b) Robert Torrens
  - c) Robert Stern
  - d) Isaac Newton

2. *Ktoré dve základné vysvetľujúce premenné obsahuje každý gravitačný model obchodu?*
  - a) veľkosť ekonomík a vzdialenosť medzi nimi
  - b) počet obyvateľov skúmaných štátov a vzdialenosť medzi nimi
  - c) rozlohu skúmaných štátov a vzdialenosť medzi nimi
  - d) počet obyvateľov skúmaných štátov a ich rozlohu

3. *V gravitačnom modeli dopravy, ak mestá B, C a D sú rovnako veľké a ich vzdialenosť od mesta A je 100 km, 200 km a 300 km, ako bude vyzeráť dopyt po doprave medzi jednotlivými mestami, keď všetky ostatné podmienky okrem dopravy sú rovnaké?*
  - a) $D_{AB} > D_{AC} > D_{AD}$
  - b) $D_{AB} > D_{AC}$ a súčasne $D_{AC} < D_{AD}$
  - c) $D_{AB} < D_{AC}$ a súčasne $D_{AC} > D_{AD}$
  - d) $D_{AB} < D_{AC} < D_{AD}$

4. *Prvý gravitačný model medzinárodného obchodu vypracoval holandský ekonóm Jan Tinbergen v roku:*
  - a) 1952
  - b) 1962
  - c) 1972
  - d) 1982

5. *Štandardný gravitačný model medzinárodného obchodu zapisujeme:*
  - a) $\ln T_{ij} = a + b_1 \ln Y_i + b_2 \ln Y_j + \epsilon_{ij}$
  - b) $\ln T_{ij} = a + b_1 \ln Y_i + b_2 \ln D_{ij} + \epsilon_{ij}$
  - c) $\ln T_{ij} = a + b_1 \ln Y_i + b_2 \ln Y_j + b_3 \ln D_{ij} + \epsilon_{ij}$
  - d) $\ln T_{ij} = a + b_1 \ln Y_i + b_2 \ln Y_j + b_3 \ln D_i + b_4 \ln D_j + \epsilon_{ij}$

6. Akú hodnotu má v gravitačných modeloch obchodu koeficient vysvetľujúcej premennej produkt?
- a) kladnú
  - b) blízku nule
  - c) zápornú
  - d) kladnú alebo zápornú, v závislosti od konkrétnej vzorky krajín
7. Akú hodnotu má v gravitačných modeloch obchodu koeficient vysvetľujúcej premennej vzdialenosť?
- a) kladnú
  - b) blízku nule
  - c) zápornú
  - d) kladnú alebo zápornú, v závislosti od konkrétnej vzorky krajín
8. Čo je ortodróma?
- a) Najkratšia vzdialenosť medzi dvomi miestami na zemeguli vzdušnou čiarou.
  - b) Najkratšia vzdialenosť medzi dvomi miestami na zemeguli rezom zemeguľou.
  - c) Najkratšia vzdialenosť medzi dvomi miestami na zemeguli po cestách.
  - d) Hypotetická najkratšia vzdialenosť medzi dvomi miestami, zohľadňujúca prírodné prekážky.
9. Ktoré tvrdenie o dummy premenných je NEPRAVDIVÉ?
- a) Nadobúdajú hodnoty od 0 do 1.
  - b) Nazývajú sa aj binárne premenné.
  - c) Používajú sa napríklad na zohľadnenie spoločnej hranice medzi štátmi v modeli.
  - d) Zachytávajú ťažko kvantifikovateľné premenné.
10. Ako sa dnes v gravitačných modeloch obchodu preferovane rieši tzv. problém nulových hodnôt?
- a) ich zlogaritmovaním
  - b) uplatnením metódy najmenších štvorcov
  - c) uplatnením metódy PPML a podobných komplexných metód
  - d) pridaním konštanty ku každej nulovej hodnote
11. Na významnú úlohu štátnej hranice v medzinárodnom obchode vo svojom výskume na príklade štátov USA a provincií Kanady poukázal:
- a) Jan Tinbergen
  - b) James Anderson
  - c) David Hummels
  - d) John McCallum

12. *Pôvodcami moderného prístupu ku gravitačnému modelovaniu obchodu (2003) sú:*
- a) Maurice Obstfeld a Kenneth Rogoff
  - b) James Anderson a Eric van Wincoop
  - c) Jan Tinbergen a Pentti Pöyhönen
  - d) Marc Melitz a Stephen Redding
13. *Čo zohľadňujú Armingtonove preferencie?*
- a) rozdiely v preferenciách spotrebiteľov na základe krajiny pôvodu statku
  - b) rozdiely v preferenciách spotrebiteľov na základe ceny statku
  - c) rozdiely v preferenciách spotrebiteľov na základe značky
  - d) rozdiely v preferenciách spotrebiteľov na základe výšky dôchodku
14. *Moderný prístup zahŕňa do gravitačných modelov:*
- a) premenné multilaterálneho odporu
  - b) multilaterálne clá
  - c) multilaterálne protekcionistické opatrenia
  - d) premenné bilaterálnych ciel
15. *Aký význam má vysvetľujúca premenná vzdialenosť v gravitačných modeloch obchodu?*
- a) Používa sa ako premenná zastupujúca colné zaťaženie.
  - b) Používa sa ako premenná kvantifikujúca stupeň protekcionizmu v obchode.
  - c) Používa sa ako premenná zastupujúca dopravné náklady.
  - d) Všetky z predchádzajúcich odpovedí sú správne.
16. *Aký je vzťah gravitačných modelov a jednotlivých teórií medzinárodného obchodu podľa Deardorffa?*
- a) Gravitačný model je vhodný na testovanie Heckscherovej-Ohlinovej teórie.
  - b) Gravitačný model je vhodný na testovanie Linderovej hypotézy.
  - c) Gravitačný model je vhodný na testovanie teórie komparatívnych výhod.
  - d) Gravitačný model nie je vhodný na testovanie nijakých teórií medzinárodného obchodu.
17. *Medzi často používané binárne premenné v gravitačných modeloch obchodu NEPATRÍ:*
- a) spoločná hranica
  - b) spoločná koloniálna minulosť
  - c) vzdialenosť
  - d) členstvo v integračnom zoskupení

18. Akú hodnotu má binárna premenná „ostrovnosť“, ak je štát ostrov?

- a) 0
- b) 0,5
- c) 1
- d) 0 alebo 1, v závislosti od definície

19. Premenné multilaterálneho odporu:

- a) porovnávajú obchodné bariéry medzi skúmanou dvojicou štátov s celkovými obchodnými bariérami štátu v styku s ostatnými krajinami
- b) vysvetľujú, prečo dva pri sebe ležiace ostrovné štáty so sebou obchodujú menej ako dva pri sebe ležiace vnútrozemské štáty
- c) porovnávajú veľkosť ciel v obchode medzi skúmanou dvojicou štátov s jednoduchým priemerom ciel štátu v styku so všetkými krajinami sveta
- d) porovnávajú veľkosť ciel v obchode medzi skúmanou dvojicou štátov s váženým priemerom ciel štátu v styku so všetkými krajinami sveta

20. Často používanou vysvetľujúcou premennou v gravitačných modeloch obchodu je colné zaťaženie. Akú hodnotu štandardne nadobúda jeho koeficient?

- a) kladnú
- b) blízku nule
- c) zápornú
- d) kladnú alebo zápornú, v závislosti od konkrétnej vzorky krajín

Kapitola 19

Dopravné náklady v medzinárodnom obchode

---

1. *Koncept dopravných nákladov do modelov medzinárodného obchodu ako prvý zapracoval:*
  - a) Paul Samuelson
  - b) Staffan Linder
  - c) Paul Krugman
  - d) Robert Torrens

2. *Ktoré z nasledujúcich tvrdení je NEPRAVDIVÉ o koncepte ľadovcových nákladov?*
  - a) Dopravné náklady rastú so zvyšujúcou sa vzdialenosťou.
  - b) Dopravné náklady nikdy nemôžu byť vyššie ako cena vyváženého statku.
  - c) Dopravné náklady nemenia relatívne ceny statkov.
  - d) Hlavnou výhodou ľadovcových dopravných nákladov je ich jednoduché zapracovanie do modelov medzinárodného obchodu.

3. *Johann Heinrich von Thünen vypracoval koncept podobný ľadovcovým nákladom s vyššie storočným predstihom. Aký príklad uviedol?*
  - a) príklad ľadovej kryhy
  - b) príklad cyklistu
  - c) príklad psieho záprahu
  - d) príklad káry ťahanej koňmi

4. *Akú faktorovú náročnosť má doprava v modeli ľadovcových nákladov?*
  - a) je kapitálovo náročná
  - b) ja pracovne náročná
  - c) rovnakú ako prepravovaný statok
  - d) inverznú k faktorovej náročnosti prepravovaného statku

5. *Ľadovcové náklady sú ekvivalentné:*
  - a) špecifickému clu
  - b) valorickému clu
  - c) kĺzavému clu
  - d) kombinovanému clu

6. *Pri modelovaní dopravy ako samostatného hospodárskeho odvetvia sa model 2 krajín a 2 statkov mení na:*
- 2 krajiny, 2 statky a 1 dopravné odvetvie
  - 2 krajiny a 4 statky, ak doprava oboch statkov nemá rovnakú faktorovú intenzitu
  - 2 krajiny a 3 statky, ak doprava oboch statkov nemá rovnakú faktorovú intenzitu
  - nemení sa, zostáva model 2 krajiny a 2 statky
7. *Prečo je v základných modeloch dopravných nákladov dôležité, aby faktorová náročnosť dopravy ležala mimo intervalu faktorových náročností výroby ostatných dvoch statkov?*
- Dopravu v tom prípade poskytuje práve jedna krajina, čo zjednodušuje model.
  - Doprava v tom prípade vyrovnáva ceny statkov.
  - Doprava má v tom prípade najmenší vplyv na reálne výmenné relácie.
  - Doprava je v tom prípade nezávislá od vybavenosti krajín výrobnými faktormi.
8. *Tri základné modely dopravných nákladov sú:*
- Samuelsonov, Falveyho a Wicksellov-Cassingov
  - Herbergov, Samuelsonov a Falveyho
  - Herbergov, Falveyho a Wicksellov
  - Herbergov, Falveyho a Wicksellov-Cassingov
9. *Ktorý model považuje dopravu za neobchodovateľný statok, ktorý zabezpečuje vždy tá krajina, ktorá vyrobila prepravovaný tovar?*
- Herbergov
  - Samuelsonov
  - Falveyho
  - Wicksellov
10. *Podľa Falveyho modelu:*
- cenu cesty dopravného prostriedku tam stanovuje firma na základe ponuky a dopytu; cena cesty späť je považovaná za nulovú
  - cenotvorba cesty tam a cesty späť sú prepojené
  - cenotvorba cesty tam a cesty späť prebiehajú nezávisle od seba
  - dopravné náklady sú vždy priamo úmerné hodnote prepravovaného statku
11. *Ako vplývajú dopravné náklady na platnosť Heckscherovej-Ohlinovej teórie?*
- nemajú nijaký vplyv
  - môžu viesť k zníženiu tovarových tokov
  - môžu viesť k zvýšeniu tovarových tokov
  - môžu viesť k obratu v obchodných tokoch

12. *Ktoré z nasledujúcich tvrdení o dopravných nákladoch je pravdivé?*

- a) Ak je doprava pracovne intenzívna, dopravné náklady môžu spôsobiť, že krajina s hojnosťou práce začne vyvážať kapitálovo intenzívne statky.
- b) Ak je doprava kapitálovo intenzívna, dopravné náklady môžu spôsobiť, že krajina s hojnosťou práce začne vyvážať kapitálovo intenzívne statky.
- c) Príliš vysoké dopravné náklady môžu viesť k vzniku autarkii.
- d) Dopravné náklady majú na blahobyť ekonomiky presne rovnaký vplyv ako clo.

13. *Ako vplývajú dopravné náklady na platnosť teóremy o vyrovnávaní cien výrobných faktorov?*

- a) nemajú nijaký vplyv
- b) urýchľujú proces vyrovnania cien výrobných faktorov
- c) spomaľujú proces vyrovnania cien výrobných faktorov
- d) znemožňujú úplné vyrovnanie cien výrobných faktorov

14. *Ako vplývajú dopravné náklady na platnosť Stolperovej-Samuelsonovej teóremy?*

- a) nemajú nijaký vplyv
- b) znižujú redistribučné účinky medzinárodného obchodu
- c) zvyšujú redistribučné účinky medzinárodného obchodu
- d) v závislosti od ich výšky znižujú alebo zvyšujú redistribučné účinky medzinárodného obchodu

15. *Ako vplývajú dopravné náklady na platnosť Rybczynského teóremy v modeli ľadovcových nákladov?*

- a) nemajú nijaký vplyv
- b) znižujú veľkosť javov predpokladaných teorémou
- c) zvyšujú veľkosť javov predpokladaných teorémou
- d) účinok závisí od kapitálovej intenzity dopravy

16. *Ako vplývajú dopravné náklady na platnosť Rybczynského teóremy v modeli s dopravou ako samostatným hospodárskym odvetvím?*

- a) nemajú nijaký vplyv
- b) znižujú veľkosť javov predpokladaných teorémou
- c) zvyšujú veľkosť javov predpokladaných teorémou
- d) účinok závisí od kapitálovej intenzity dopravy

17. *Cenu statku na mieste určenia v modeli ľadovcových dopravných nákladov zapisujeme:*

- a) $p_c = p_o \cdot (1 + \tau)$
- b) $p_c = p_o / (1 + \tau)$
- c) $p_c = p_o \cdot \tau$
- d) $p_c = p_o / \tau$

18. Ak krajina vyváža kapitálovo intenzívne statky a zvýši sa v nej zásoba práce, ktoré z nasledujúcich tvrdení je pravdivé?
- a) Podľa štandardnej Rybczynského teóremy sa zvýši výroba strojov.
  - b) V modeli s ťadovcovými dopravnými nákladmi sa zvýši výroba strojov.
  - c) V modeli s dopravou ako samostatným odvetvím sa zníži výroba strojov.
  - d) Zmeny výroby v modeli s ťadovcovými nákladmi budú väčšie ako zmeny výroby v modeli bez dopravných nákladov.
19. Súbor medzinárodných pravidiel používaných na výklad obchodných podmienok v medzinárodnom obchode sa nazýva:
- a) Incoterms
  - b) Tradeterms
  - c) Interterms
  - d) PPF
20. Ako sa v dnešnej vedeckej literatúre najčastejšie modelujú dopravné náklady?
- a) Vychádza sa z predpokladu neexistencie dopravných nákladov.
  - b) Modelujú sa ako ťadovcové náklady.
  - c) Doprava sa modeluje ako samostatné odvetvie.
  - d) Doprava sa modeluje rovnako ako clá.

Kapitola 20

Teórie medzinárodných portfóliových investícií

---

1. *Ktorá škola ekonomickej vedy sa ako prvá venovala skúmaniu investovania v zahraničí?*
  - a) klasická ekonómia
  - b) rakúska škola
  - c) neoklasická ekonómia
  - d) monetaristi

2. *Čo bolo podľa neoklasickej teórie hlavným faktorom medzinárodných portfóliových investícií?*
  - a) inflácia
  - b) úroková miera
  - c) riziko
  - d) cena práce

3. *Čo je základnou myšlienkou paradoxu uprednostňovania domácich investícií („home equity bias“)?*
  - a) uprednostňovanie zahraničných investícií
  - b) uprednostňovanie rozloženia rizika
  - c) uprednostňovanie investovania na akciových trhoch
  - d) uprednostňovanie domácich investícií

4. *Čo NIE JE výhodou z medzinárodného investičného portfólia?*
  - a) možnosť participovať na raste zahraničných finančných trhov
  - b) možnosť využiť daňové výhody v zahraničí
  - c) zabezpečenie spotrebného koša investora
  - d) diverzifikácia investičného rizika

5. *Pre ktorý región boli v 80. rokoch minulého storočia typické vysoké výnosy na finančných trhoch?*
  - a) stredná a východná Európa
  - b) Severná Amerika
  - c) Latinská Amerika
  - d) západná Európa

6. *Prečo má zahraničné investičné portfólio nižšie riziko ako čisto domáce portfólio?*
- a) veľké množstvo dostupných cenných papierov
  - b) malé množstvo dostupných cenných papierov
  - c) vysoké transakčné náklady na domácom finančnom trhu
  - d) vysoké transakčné náklady na zahraničných finančných trhoch
7. *Čo znamená „volatilita“?*
- a) ziskovosť
  - b) stratovosť
  - c) stálosť
  - d) nestálosť
8. *Čo je faktorom rastúcej volatility finančných trhov?*
- a) rýchly rozvoj informačných technológií
  - b) rast cien akcií na finančných trhoch
  - c) pokles cien na komoditných trhoch
  - d) vyššia regulácia na finančných trhoch
9. *Kedy sa na newyorskej burze udiala mikrokríza?*
- a) v roku 1929
  - b) v roku 1981
  - c) v roku 2010
  - d) v roku 2008
10. *Čo patrí do skupiny štátno-politických rizík?*
- a) riziko straty zisku
  - b) daňové riziko
  - c) portfóliové riziko
  - d) transferové riziko
11. *Pre akú skupinu štátov je štátno-politické riziko hlavne charakteristické?*
- a) štáty exportujúce ropu
  - b) rozvojové štáty
  - c) hospodársky vyspelé štáty
  - d) novoundustrializované štáty

12. V ktorom európskom štáte došlo v roku 2010 k znárodneniu súkromných dôchodkových fondov?
- a) Maďarsko
  - b) Slovensko
  - c) Grécko
  - d) Ukrajina
13. Ako sa nazýva nástroj na zníženie kurzového rizika?
- a) betting
  - b) profiting
  - c) lefting
  - d) hedging
14. V akom systéme menových kurzov vzniká kurzové riziko?
- a) v systéme pevných kurzov
  - b) v systéme voľne plávajúcich kurzov
  - c) v systéme centrálne stanovených kurzov
  - d) v systéme viazania kurzu na USD
15. V ktorom európskom štáte museli súkromní investori v roku 2011 odpísať časť hodnoty vlastnených štátnych dlhopisov?
- a) Grécko
  - b) Španielsko
  - c) Portugalsko
  - d) Írsko
16. Kto bol hlavným sponzorom liberalizácie finančných trhov v 80. a 90. rokoch?
- a) OSN
  - b) NAFTA
  - c) Európska únia
  - d) MMF
17. Akú investičnú motiváciu majú subjekty, ktoré spotrebúvajú tovary zo zahraničia?
- a) sú motivované investovať na domácom finančnom trhu
  - b) sú motivované investovať v zahraničí
  - c) sú motivované investovať do dlhopisov
  - d) sú motivované investovať do akcií

18. Čo sa udeje, ak sú transakčné náklady spojené s nákupom cenných papierov v zahraničí vysoké?

- a) Investori budú uprednostňovať investovanie do termínovaných vkladov.
- b) Investori budú uprednostňovať investovanie do akcií high-tech podnikov.
- c) Investori budú uprednostňovať investície v zahraničí.
- d) Investori budú uprednostňovať investície na domácom finančnom trhu.

19. Čo je podľa Solníka a Doukasa dôležitým motívom investovania v zahraničí?

- a) diverzifikácia
- b) klasifikácia
- c) oligopolizácia
- d) polymerizácia

20. Ktorý štát je centrom skúmania medzinárodných portfóliových investícií?

- a) Nemecko
- b) Čína
- c) USA
- d) Japonsko

Kapitola 21

Teórie skúmajúce priame zahraničné investície na makroekonomickej úrovni

---

1. *Kedy vznikali prvé ucelenejšie teórie priamych zahraničných investícií?*
  - a) v 80. rokoch 20. storočia
  - b) v 90. rokoch 20. storočia
  - c) v 60. rokoch 20. storočia
  - d) na začiatku 21. storočia

2. *Na význame akého faktoru je postavený model kapitálových tokov?*
  - a) na význame vybavenosti štátov kapitálom
  - b) na význame ceny práce
  - c) na význame prekážok zahraničného obchodu
  - d) na význame pohybov menových kurzov

3. *Ktoré toky PZI model kapitálových tokov najlepšie vysvetľuje?*
  - a) toky smerujúce do najchudobnejších rozvojových štátov
  - b) toky smerujúce z rozvojových do rozvinutých štátov
  - c) toky smerujúce z rozvojových štátov do iných rozvojových štátov
  - d) toky smerujúce z rozvinutých štátov do rozvojových štátov

4. *Čo vytvára podľa dynamickej makroekonomickej teórie PZI cyklické zmeny v tokoch PZI?*
  - a) zmeny v kľúčových úrokových mierach
  - b) zmeny v medzinárodnom hospodárskom prostredí
  - c) zmeny menových kurzov
  - d) zmeny ceny práce na globálnej úrovni

5. *Čo popisuje tzv. „efekt hysterézy“?*
  - a) možný dlhodobý vplyv krátkodobejších zmien hospodárskej politiky
  - b) možný kolaps globálnych finančných trhov
  - c) možné zmeny predpokladov neoklasickej ekonomickej teórie
  - d) možné dlhodobé zmeny v globálnych tokoch PZI

6. *Aký efekt môže spôsobiť strata hodnoty domácej meny?*
  - a) zhoršenie podnikateľského prostredia krajiny
  - b) zhoršenie investičnej atraktívnosti krajiny
  - c) zlepšenie podnikateľského prostredia krajiny
  - d) zlepšenie investičnej atraktívnosti krajiny

7. *Na aký dodatočný účel môžu slúžiť PZI?*
- a) zvýšenie obchodného rizika
  - b) zvýšenie kurzového rizika
  - c) zníženie kurzového rizika
  - d) zníženie obchodného rizika
8. *Čo vysvetľuje Mundellova hypotéza v oblasti teórií PZI?*
- a) možnosť nahradenia tovarových tokov tokmi PZI
  - b) možnosť nahradenia tokov PZI tovarovými tokmi
  - c) možnosť nahradenia tovarových tokov migračnými pohybmi
  - d) možnosť nahradenia tokov PZI migračnými pohybmi
9. *Čo NIE JE podľa Krugmana dôležitým faktorom koncentrácie výroby?*
- a) fixné náklady
  - b) regionálna disperzia trhov
  - c) variabilné náklady
  - d) dopravné náklady
10. *Aký odvetvový klaster nájdeme na Slovensku?*
- a) vesmírny
  - b) potravinársky
  - c) zbrojársky
  - d) elektrotechnický
11. *Ktorý štát je najdôležitejším investorským štátom na Slovensku?*
- a) Rakúsko
  - b) Holandsko
  - c) Nemecko
  - d) Taliansko
12. *Čo skúma inštitucionálna analýza PZI?*
- a) stav zahranično-obchodnej politiky
  - b) stav obchodnej bilancie
  - c) stav politického, ekonomického a právneho prostredia
  - d) stav menovej politiky
13. *Kto zostavuje rebríček Doing Business?*
- a) Medzinárodný menový fond
  - b) Svetová banka
  - c) Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
  - d) Transparency International

14. Čo je najdôležitejším aspektom inštitucionálneho rámca?

- a) menová stabilita
- b) sociálna stabilita
- c) ekonomická stabilita
- d) politická stabilita

15. V ktorom období bol nízky záujem investorov o Slovensko vyvolaný inštitucionálnymi problémami?

- a) 1990 - 1994
- b) 1984 - 1988
- c) 2002 - 2006
- d) 1994 - 1998

16. S akým faktorom je spojený „efekt Gréty Garbo“?

- a) s inováciami
- b) s menovými kurzami
- c) so zahraničným obchodom
- d) s politickou stabilitou

17. Čo skúma gravitačný model PZI?

- a) gravitačné zákony
- b) vzťah blízkosti krajín a tokov PZI
- c) vzťah blízkosti krajín a menových pohybov
- d) vzťah blízkosti krajín a úrokových pohybov

18. Kde je na Slovensku centrum IT klastra?

- a) v Trnave
- b) v Žiline
- c) v Bratislave
- d) v Košiciach

19. Ktorá lokalita láka investorov v oblasti informačných technológií?

- a) Golden Valley
- b) Silicon Valley
- c) Death Valley
- d) Symbiosis Valley

20. Na čo sa zameriavajú ekonometrické štúdie PZI?

- a) na historické testovanie tokov PZI
- b) na elektrické testovanie tokov PZI
- c) na ekonomické testovanie tokov PZI
- d) na empirické testovanie tokov PZI

Kapitola 22

Rozvojové teórie priamych zahraničných investícií

---

1. *Ktorý z nasledujúcich ekonómov je autorom teórie životného cyklu?*
  - a) Kiyoshi Kojima
  - b) Raymond Vernon
  - c) John Dunning
  - d) Paul Krugman

2. *V ktorej fáze životného cyklu produktu dochádza najčastejšie k PZI podľa teórie životného cyklu?*
  - a) vo fáze uvedenia na trh
  - b) vo fáze sťahovania z trhu
  - c) vo fáze poklesu
  - d) vo fáze rastu

3. *Kam sa najčastejšie presúva výroba vo fáze poklesu?*
  - a) do rozvojových štátov
  - b) do štátov s vyššou cenou práce
  - c) do hospodársky vyspelých štátov
  - d) do prímorských štátov

4. *Aká je platnosť teórie životného cyklu v súčasnosti?*
  - a) platí stále v plnej miere
  - b) už nie je platná
  - c) platí selektívne a limitovane
  - d) platí iba v hospodársky vyspelých štátoch

5. *Kto položil základy japonských rozvojových teórií PZI?*
  - a) Kiyoshi Kojima
  - b) Terutomo Ozawa
  - c) Rajneesh Narula
  - d) John Dunning

6. *V čom sa podľa japonských autorov líšia japonské PZI od amerických PZI?*
  - a) japonské PZI nahrádzajú tovarové toky
  - b) japonské PZI vytvárajú tovarové toky
  - c) japonské PZI sú prevažne fúzie a akvizície
  - d) japonské PZI sú prospešné pre životné prostredie

7. *Čo je dôležitým faktorom v prvej fáze hospodárskeho rozvoja podľa Ozawu?*
- a) daňové prázdniny
  - b) výsledky vedy a výskumu
  - c) inovačná schopnosť
  - d) lacná pracovná sila
8. *Na ktorom vývojovom stupni začínajú podľa Ozawu hrať dôležitú úlohu technologické faktory?*
- a) na prvom stupni
  - b) na treťom stupni
  - c) na druhom stupni
  - d) na štvrtom stupni
9. *Na štátoch ktorého regiónu sa najlepšie potvrdzuje platnosť japonských rozvojových teórií PZI?*
- a) v strednej Európe
  - b) v Latinskej Amerike
  - c) v Afrike
  - d) v juhovýchodnej Ázii
10. *Čo je limitujúcim faktorom, ktorý mnohým ekonomikám bráni prejsť fázami hospodárskeho rozvoja načrtnutými japonskými teóriami?*
- a) veľkosť ekonomiky
  - b) stav bežného účtu platobnej bilancie
  - c) stav verejných financií
  - d) technologická úroveň ekonomiky
11. *Koľko fáz hospodárskeho rozvoja vo svojej rozvojovej teórii PZI identifikoval John Dunning?*
- a) 2
  - b) 4
  - c) 5
  - d) 3
12. *Investujú štáty v prvej fáze hospodárskeho rozvoja v zahraničí?*
- a) áno, plne
  - b) áno, v limitovanej miere
  - c) áno, ale iba v susedných štátoch
  - d) nie

13. *Ktorú výhodu strácajú štáty na úrovni tretej fázy?*

- a) lacné úrokové miery
- b) lacnú pracovnú silu
- c) schopnosť technologickej inovácie
- d) nízku infláciu

14. *V ktorej dunningovskej fáze sa dnes nachádza Japonsko?*

- a) v piatej
- b) v tretej
- c) v štvrtej
- d) v druhej

15. *V ktorej dunningovskej fáze sa dnes nachádza Čína?*

- a) v piatej
- b) v druhej
- c) v prvej
- d) v tretej

16. *Čo chýba štátom strednej Európy na naplnenie rozvojovej trajektórie načrtnutej Dunningom?*

- a) vysoká orientácia na export
- b) silné domáce firmy
- c) silné zahraničné firmy
- d) vysoké úrokové miery

17. *Ktorá slovenská IT spoločnosť výraznejšie investovala v zahraničí?*

- a) ASSET
- b) OSOT
- c) Penta
- d) ESET

18. *Ktorý model automobilu je výborným príkladom na PZI vo fáze poklesu výroby?*

- a) VW Chrobák
- b) VW Polo
- c) VW Passat
- d) VW Golf

19. V ktorom časovom období sa Japonsko nachádzalo v prvej fáze hospodárskeho rozvoja podľa Ozawu?

- a) 70. roky 20. storočia
- b) 50. roky 20. storočia
- c) 80. roky 20. storočia
- d) 90. roky 20. storočia

20. Model ktorého známeho ekonóma využil pri svojom skúmaní Ozawa?

- a) model Darona Acemoglua
- b) model Johna Maynarda Keynesa
- c) model Michaela Portera
- d) model Paula Krugmana

Kapitola 23

Teórie priamych zahraničných investícií na odvetvovej a firemnej úrovni

---

1. *Čo je centrálnou otázkou teórií PZI na firemnej úrovni?*
  - a) hospodársky rozvoj štátov prijímajúcich PZI
  - b) prečo firmy investujú v zahraničí
  - c) prečo firmy investujú v domácej ekonomike
  - d) prečo štáty prijímajú PZI

2. *Kto v 60. rokoch minulého storočia výrazne prispel k rozvoju teórií PZI na firemnej úrovni?*
  - a) John Dunning
  - b) Paul Krugman
  - c) Stephen Hymer
  - d) Paul Samuelson

3. *Čím musela podľa Hymera firma disponovať pre uskutočnenie PZI?*
  - a) lacným kapitálom
  - b) konkurenčnou výhodou
  - c) lacnou pracovnou silou
  - d) dobrou geografickou polohou

4. *Ktorý ekonóm v oblasti skúmania PZI prevzal neskôr myšlienky Hymera do svojej teórie?*
  - a) Joseph Stiglitz
  - b) Paul Krugman
  - c) Michael Porter
  - d) John Dunning

5. *Čo patrilo podľa Kindlebergera medzi trhové nedokonalosti vyvolávajúce PZI?*
  - a) vládna regulácia ceny práce
  - b) vládna regulácia vstupu do odvetvia
  - c) vládna regulácia úrokových mier
  - d) vládna regulácia menových kurzov

6. *Čo je príkladom PZI prekonávajúcich trhové prekážky?*
- a) PZI japonských výrobcov automobilov v USA
  - b) PZI amerických firiem vo Veľkej Británii
  - c) PZI amerických firiem v Číne
  - d) PZI nemeckých firiem na Slovensku
7. *Aká musí byť konkurenčná výhoda firmy, aby bola vhodným základom pre PZI?*
- a) ľahko kopírovateľná
  - b) lacná
  - c) jedinečná
  - d) drahá
8. *Ktoré výhody NIE SÚ konkurenčnými výhodami podľa Dunninga?*
- a) výhody založené na aktívach firmy
  - b) výhody zo spoločného riadenia
  - c) výhody vyplývajúce z nadnárodnosti
  - d) výhody z dostupnosti kapitálu
9. *Ktorá firma je dobrým príkladom na výhody založené na aktívach firmy?*
- a) Pineapple
  - b) Apple
  - c) Orange
  - d) Pear
10. *Aký charakter majú najčastejšie konkurenčné výhody japonských firiem?*
- a) marketingový charakter
  - b) finančný charakter
  - c) personálny charakter
  - d) technologický charakter
11. *Čo považovali za dôležitý faktor PZI Graham a Knickerbocker?*
- a) monopolistickú trhovú štruktúru
  - b) oligopolistickú trhovú štruktúru
  - c) monopsonistickú trhovú štruktúru
  - d) podmienky dokonalej konkurencie

12. Ktoré PZI sú výborným príkladom PZI uskutočnených na základe oligopolistickej reakcie?
- a) investície výrobcov automobilov na Slovensku
  - b) investície výrobcov automobilov v Nemecku
  - c) investície výrobcov automobilov v Japonsku
  - d) investície výrobcov automobilov v Číne
13. Koho investičné správanie kopírujú podľa Grahama firmy v odvetví?
- a) správanie najrýchlejšej firmy v odvetví
  - b) správanie najsilnejšej firmy v odvetví
  - c) správanie najinovatívnejšej firmy v odvetví
  - d) správanie najproduktívnejšej firmy v odvetví
14. Pomocou akých teórií sa snažil Dixit vysvetliť investičné rozhodnutia firiem?
- a) neoklasických teórií
  - b) behavioralistických teórií
  - c) keynesiánskych teórií
  - d) teórií hier
15. Ktoré je prvé štádium postupného zapájania sa firmy do medzinárodného podnikania?
- a) licencovanie
  - b) vývoz prostredníctvom sprostredkovateľov
  - c) výroba v zahraničí
  - d) sporadický vývoz do zahraničia
16. Aká akvizícia výrazne posilnila medzinárodné postavenie čínskej firmy Lenovo?
- a) nákup počítačovej divízie Microsoftu
  - b) nákup počítačovej divízie Aceru
  - c) nákup počítačovej divízie IBM
  - d) nákup počítačovej divízie Siemensu
17. Z čoho môžu prameniť špecifické výhody založené na aktívach firmy?
- a) z hmotných a nehmotných aktív
  - b) z vlastníctva kapitálu
  - c) zo spoločného riadenia firiem
  - d) z medzinárodného pôsobenia firmy

18. *Ktorá firma je výborným príkladom špecifických výhod zo spoločného riadenia?*

- a) Lego
- b) ASKO nábytok
- c) Ikea
- d) Möbelix

19. *Z čoho môžu prameniť špecifické výhody vyplývajúce z nadnárodnosti?*

- a) z pracovnej sily
- b) z inovačnej sily
- c) z trhových cien
- d) z globálnej trhovej sily

20. *Komu mala patriť podľa Kindlebergera budúcnosť vo svetovom hospodárstve?*

- a) národným štátom
- b) nadnárodným korporáciám
- c) medzinárodným organizáciám
- d) integračným zoskupeniam

Kapitola 24

Eklektická teória priamych zahraničných investícií

---

1. *Kto vypracoval eklektickú teóriu priamych zahraničných investícií?*
  - a) Joseph Stiglitz
  - b) Charles Kindleberger
  - c) John Dunning
  - d) Michael Porter

2. *Ako sa iným názvom nazýva eklektická teória priamych zahraničných investícií?*
  - a) OTI teória
  - b) OLI teória
  - c) ILO teória
  - d) LIO teória

3. *Na akú otázku dávajú odpoveď špecifické výhody firmy („ownership advantages“)?*
  - a) Kde investujú firmy v zahraničí?
  - b) Ako investujú firmy v zahraničí?
  - c) Kedy investujú firmy v zahraničí?
  - d) Prečo investujú firmy v zahraničí?

4. *Na akú otázku dávajú odpoveď špecifické výhody miesta („location advantages“)?*
  - a) Prečo firmy investujú v zahraničí?
  - b) Kam firmy investujú v zahraničí?
  - c) Kedy firmy investujú v zahraničí?
  - d) Ako firmy investujú v zahraničí?

5. *Na akú otázku dávajú odpoveď výhody z internalizácie („internalization advantages“)?*
  - a) S akým kapitálom firmy vstupujú na zahraničný trh?
  - b) Prečo firmy vstupujú na zahraničný trh?
  - c) Ako firmy vstupujú na zahraničný trh?
  - d) Kedy firmy vstupujú na zahraničný trh?

6. *Akou teóriou je eklektická teória priamych zahraničných investícií?*
  - a) statickou
  - b) dynamickou
  - c) pasívnou
  - d) aktívnou

7. Čo NIE JE častým dôvodom investovania v zahraničí podľa Dunninga?

- a) finančné trhy
- b) suroviny
- c) pracovná sila
- d) trhy

8. Váha akých špecifických výhod štátov rastie v 21. storočí?

- a) dopravné náklady
- b) dostupnosť surovín
- c) inovačné schopnosti a podnikateľské prostredie
- d) mzdové náklady

9. Čo NIE JE základným typom PZI podľa Dunninga?

- a) PZI vyhľadávajúce investičné stimuly
- b) PZI vyhľadávajúce trhy
- c) PZI vyhľadávajúce zdroje
- d) PZI vyhľadávajúce efektívitu

10. Aký typ PZI je charakteristický pre Bangladéš?

- a) PZI vyhľadávajúce efektívitu
- b) PZI vyhľadávajúce strategické aktíva
- c) PZI vyhľadávajúce trhy
- d) PZI vyhľadávajúce zdroje

11. Aký typ PZI je charakteristický pre Čínu?

- a) PZI vyhľadávajúce efektívitu
- b) PZI vyhľadávajúce strategické aktíva
- c) PZI vyhľadávajúce trhy
- d) PZI vyhľadávajúce kapitál

12. Aký typ PZI je charakteristický pre Slovensko?

- a) PZI vyhľadávajúce efektívitu
- b) PZI vyhľadávajúce strategické aktíva
- c) PZI vyhľadávajúce trhy
- d) PZI vyhľadávajúce zdroje

13. Čo vyhľadávajú PZI zamerané na strategické aktíva?

- a) lacnú pracovnú silu
- b) strategické suroviny
- c) technológie a know-how
- d) investičné stimuly

14. *Čo môže byť príkladom na PZI zamerané na strategické aktíva?*
- a) investícia Volkswagenu v Číne
  - b) akvizícia firmy Skype Microsoftom
  - c) investícia PSA na Slovensku
  - d) investície čínskych ropných spoločností v Afrike
15. *O akú oblasť skúmania doplnil Dunning svoj teoretický koncept?*
- a) o skúmanie bariér zahraničného obchodu
  - b) o skúmanie finančných trhov
  - c) o skúmanie zahraničného obchodu
  - d) o skúmanie inštitúcií
16. *Ktoré faktory môžu byť na firemnej úrovni dôležité pre investovanie v zahraničí?*
- a) firemné financie
  - b) firemná kultúra
  - c) firemná logistika
  - d) firemná výroba
17. *Kde došlo v 80. rokoch ku kolapsu inštitúcií?*
- a) na Blízkom východe
  - b) v juhovýchodnej Ázii
  - c) v Latinskej Amerike
  - d) v západnej Afrike
18. *Čo je príkladom nevydarenej inštitucionálnej reformy?*
- a) šoková terapia v Ruskej federácii
  - b) šoková terapia v Číne
  - c) šoková terapia v USA
  - d) šoková terapia v Poľsku
19. *Akú formu PZI dlhé desaťročia uprednostňovala Čína?*
- a) spoločný podnik dvoch zahraničných investorov
  - b) spoločný podnik domáceho podniku a zahraničného investora
  - c) 100 % vlastníctvo zahraničného investora
  - d) Čína nemala špeciálne preferencie
20. *Čo vyčítajú kritici eklektickej teórie PZI?*
- a) prílišnú nezávislosť troch hlavných faktorov
  - b) prílišnú prepojenosť troch hlavných faktorov
  - c) príliš málo faktorov
  - d) príliš málo prepojených faktorov

Kapitola 25

Gravitačná teória migrácie – E. G. Ravenstein

---

1. *Prvotná formulácia migračných zákonov sa objavila v roku:*
  - a) 1865
  - b) 1875
  - c) 1885
  - d) 1895

2. *V článku z roku 1885 sa objavuje z 11 migračných zákonov:*
  - a) 6
  - b) 7
  - c) 8
  - d) 9

3. *V článku z roku 1889 sa objavuje z 11 migračných zákonov:*
  - a) 6
  - b) 8
  - c) 10
  - d) 11

4. *Migranti na krátke vzdialenosti podľa Ravensteina migrovali:*
  - a) nebolo možné určiť vzdialenosť migrácie
  - b) z grófstva narodenia do susedných grófstiev
  - c) v rámci grófstva narodenia
  - d) do grófstiev, ktoré nesusedili s grófstvom narodenia

5. *Dominantnou formou migrácie v Anglicku v 19. storočí bola migrácia na:*
  - a) veľmi dlhé vzdialenosti
  - b) dlhé vzdialenosti
  - c) stredné vzdialenosti
  - d) krátke vzdialenosti

6. *Nepotvrdenie tézy o migrácii krok za krokom je v súčasnosti zapríčinené:*
  - a) lacnejšou dopravou a nižším stupňom mobility pracovných síl
  - b) drahšou dopravou a vyšším stupňom mobility pracovných síl
  - c) lacnejšou dopravou a vyšším stupňom mobility pracovných síl
  - d) drahšou dopravou a nižším stupňom mobility pracovných síl

7. *Na väčšie vzdialenosti a priamo do obchodných a priemyselných centier migruje podľa Ravensteina približne:*
- štvrtina migrantov
  - tretina migrantov
  - polovica migrantov
  - dve tretiny migrantov
8. *Podľa Ravensteina migrujú ženy viac ako muži na:*
- stredné vzdialenosti
  - dlhé vzdialenosti
  - veľmi dlhé vzdialenosti
  - krátke vzdialenosti
9. *Podľa Grigga je väčší sklon k migrácii žien daný:*
- nedostatkom pracovných príležitostí na vidieku a poklesom dopytu v mestách po zamestnankyniach v domácnosti
  - dostatkom pracovných príležitostí na vidieku a rastom dopytu v mestách po zamestnankyniach v domácnosti
  - nedostatkom pracovných príležitostí na vidieku a rastom dopytu v mestách po zamestnankyniach v domácnosti
  - dostatkom pracovných príležitostí na vidieku a poklesom dopytu v mestách po zamestnankyniach v domácnosti
10. *Na rozdiel od Ravensteina uvádzajú viaceré štúdie, že v 20. storočí mali najvyšší podiel na migrujúcich:*
- deti do 5 rokov
  - ľudia vo veku 65+ rokov
  - ľudia vo veku 30-50 rokov
  - adolescenti a mladí dospelí
11. *Podľa Ravensteina rastú veľké mestá viac kvôli:*
- migrácii ako kvôli prirodzenému prírastku
  - migrácii ako kvôli poklesu mortality
  - migrácii ako kvôli rastu natality
  - migrácii ako kvôli rastu fertility
12. *Vrchol migrácie mesto – vidiek v Anglicku 19. storočia sa dosiahol v rokoch:*
- 1830 – 1840
  - 1840 – 1850
  - 1850 – 1860
  - 1860 – 1870

13. *V druhej polovici 19. storočia sa usádzali migranti z Londýna v(o):*
- a) východných grófstvach
  - b) severných grófstvach
  - c) susedných grófstvach a na predmestiach Londýna
  - d) južných grófstvach
14. *V súčasnosti prebiehajú migračné toky z poľnohospodárskych oblastí do centier priemyslu a obchodu:*
- a) výlučne v Číne
  - b) v Číne a Indii
  - c) vo všetkých štátoch Afriky
  - d) v takmer všetkých rozvojových štátoch
15. *Medzi push faktory migrácie môžeme zaradiť:*
- a) možnosť zamestnať sa
  - b) vysoké mzdy
  - c) nízku kriminalitu
  - d) chudobu
16. *Medzi pull faktory migrácie môžeme zaradiť:*
- a) nezamestnanosť
  - b) lepšiu dostupnosť služieb
  - c) nízke mzdy
  - d) prírodné katastrofy
17. *Medzi push faktory migrácie môžeme zaradiť:*
- a) vojnu
  - b) možnosť väčšieho bohatstva
  - c) lepšiu úroveň bezpečnosti
  - d) nižšie riziko prírodných katastrof
18. *Medzi pull faktory migrácie môžeme zaradiť:*
- a) neúrodnú pôdu a neúrodu
  - b) slabú úroveň bezpečnosti
  - c) úrodnú pôdu a dobrú klímu
  - d) vysokú kriminalitu

19. Podľa jednoduchkej matematickej rovnice je migrácia výsledkom:

- a) súčtu push a pull faktorov zvýšeného o efekt vzdialenosti medzi dvomi miestami
- b) súčtu push a pull faktorov zníženého o efekt vzdialenosti medzi dvomi miestami
- c) rozdielu push a pull faktorov zníženého o efekt vzdialenosti medzi dvomi miestami
- d) rozdielu push a pull faktorov zvýšeného o efekt vzdialenosti medzi dvomi miestami

20. Podľa A. M. Maydy miera emigrácie závisí **NEGATÍVNE** od:

- a) vzdialenosti medzi prijímajúcou a vysielajúcou krajinou
- b) úrovne HDP na pracovníka v prijímajúcej krajine
- c) podielu mladých obyvateľov vo vysielajúcej krajine
- d) spoločného jazyka a spoločnej koloniálnej minulosti

Kapitola 26

Neoklasická makroekonomická teória migrácie

---

1. *Základy neoklasickej makroekonomickej teórie migrácie položil:*
  - a) E. Ravenstein
  - b) L. Sjaastad
  - c) D. Friedlander
  - d) A. Lewis

2. *Podľa neoklasickej makroekonomickej teórie medzinárodnú migráciu spôsobujú:*
  - a) geografické rozdiely v dopyte a ponuke práce
  - b) demografické rozdiely v dopyte a ponuke práce
  - c) kultúrne rozdiely v dopyte a ponuke práce
  - d) historické rozdiely v dopyte a ponuke práce

3. *Eliminácia mzdových rozdielov vedie podľa neoklasickej makroekonomickej teórie migrácie:*
  - a) k naštartovaniu presunu pracovnej sily
  - b) k poklesu presunu pracovnej sily
  - c) k ukončeniu presunu pracovnej sily
  - d) k rastu presunu pracovnej sily

4. *Primárnym mechanizmom indukujúcim medzinárodnú migráciu je:*
  - a) trh tovarov a služieb
  - b) trh práce
  - c) trh kapitálu
  - d) trh peňazí

5. *Vlády môžu kontrolovať a regulovať migračné toky pôsobením na:*
  - a) trh práce
  - b) trh kapitálu
  - c) trh peňazí
  - d) trh tovarov a služieb

6. *Na štrukturálnu transformáciu subsistenčného hospodárstva je zameraný:*
  - a) Todarov model
  - b) Sjaastadov model
  - c) Lewisov model
  - d) Ravensteinov model

7. *Podľa Lewisa existovalo neobmedzené množstvo pracovnej sily:*
- v afrických štátoch
  - v európskych štátoch
  - v juhoamerických štátoch
  - v ázijských štátoch
8. *Podľa Lewisa neobmedzená ponuka pracovnej sily existuje v štátoch, kde je:*
- nízky podiel populácie ku kapitálu a prírodným zdrojom a existujú sektory s nulovou až negatívnou hraničnou produktivitou práce
  - vysoký podiel populácie ku kapitálu a prírodným zdrojom a existujú sektory s nulovou až negatívnou hraničnou produktivitou práce
  - vysoký podiel populácie ku kapitálu a prírodným zdrojom a existujú sektory s významnou pozitívnou hraničnou produktivitou práce
  - nízky podiel populácie ku kapitálu a prírodným zdrojom a existujú sektory s významnou pozitívnou hraničnou produktivitou práce
9. *Úroveň miezd v modernom sektore je podľa Lewisa určovaná:*
- úrovňou úrokov v modernom sektore
  - úrovňou miezd v exportnom sektore
  - úrovňou miezd v tradičnom sektore
  - úrovňou miezd v importnom sektore
10. *Moderný sektor podľa Lewisa je tou časťou ekonomiky, ktorá:*
- využíva reprodukovateľný kapitál a vlastníkom za jeho používanie platí
  - nevyužíva reprodukovateľný kapitál a vlastníkom za jeho nepoužívanie platí
  - nevyužíva reprodukovateľný kapitál a vlastníkom za jeho nepoužívanie neplatí
  - využíva reprodukovateľný kapitál a vlastníkom za jeho používanie neplatí
11. *Jedným z procesov, na ktoré sa zameriava Lewisov model, je:*
- rast outputu a zamestnanosti v tradičnom sektore
  - pokles outputu a zamestnanosti v tradičnom sektore
  - pokles outputu a zamestnanosti v modernom sektore
  - rast outputu a zamestnanosti v modernom sektore
12. *Na základe grafu Lewisovho modelu ekonomiky s neobmedzenou ponukou pracovnej sily môžeme konštatovať, že hraničný produkt v prípade L_A pracovníkov v tradičnom sektore je:*
- jednotkový
  - nulový
  - pozitívny
  - negatívny

13. Medzi Lewisove tvrdenia patrí:

- a) V mnohých ekonomikách je k dispozícii obmedzená ponuka práce za subsistenčnú mzdu.
- b) V mnohých ekonomikách je k dispozícii neobmedzená ponuka práce za minimálnu mzdu.
- c) V mnohých ekonomikách je k dispozícii obmedzená ponuka práce za minimálnu mzdu.
- d) V mnohých ekonomikách je k dispozícii neobmedzená ponuka práce za subsistenčnú mzdu.

14. Podľa štúdie Medzinárodného menového fondu sa predpokladá, že Čína dosiahne Lewisov bod obratu v rokoch:

- a) 2015 – 2020
- b) 2020 – 2025
- c) 2025 – 2030
- d) 2030 – 2035

15. Harrisov-Todarov model predpokladá, že očakávané dôchodky sa vyrovnajú medzi mestským a vidieckym sektorom v prípade, že do úvahy zoberieme:

- a) aktivity neformálneho sektora a dokonalú zamestnanosť
- b) aktivity formálneho sektora a dokonalú zamestnanosť
- c) aktivity neformálneho sektora a nedokonalú zamestnanosť
- d) aktivity formálneho sektora a nedokonalú zamestnanosť

16. Podľa Harrisa a Todara je potenciálny migrant indiferentný medzi pracovnými miestami. To znamená, že:

- a) ak sa bude príjem na vidieku rovnať očakávanému príjmu v meste, rozhodne sa migrovať do mesta
- b) ak sa bude očakávaný príjem na vidieku rovnať príjmu v meste, rozhodne sa zostať na vidieku
- c) ak sa bude príjem na vidieku rovnať očakávanému príjmu v meste, rozhodne sa zostať na vidieku
- d) ak sa bude očakávaný príjem na vidieku rovnať príjmu v meste, rozhodne sa migrovať do mesta

17. Bod, za ktorým poľnohospodárstvo nedokáže viac znižovať zamestnanosť bez zníženia outputu, sa nazýva:

- a) Todarov bod obratu
- b) Harrisov bod obratu
- c) Lewisov bod obratu
- d) Fanisov bod obratu

18. *Neoklasickú makroekonomickú teóriu migrácie rozpracoval aj:*

- a) E. Ravenstein
- b) D. Grigg
- c) D. Friedlander
- d) G. Ranis a J. Fei

19. *Neoklasickú makroekonomickú teóriu migrácie rozpracoval aj:*

- a) J. Harris a M. Todaro
- b) L. Sjaastad
- c) R. Lawton
- d) D. Massey

20. *Princíp komparatívnych výhod podľa Lewisa platí vo všetkých štátoch, pričom platí, že:*

- a) je argumentom pre zavedenie voľného obchodu pre štáty s prebytkom pracovnej sily
- b) je argumentom pre zavedenie voľného obchodu pre štáty bez prebytku pracovnej sily
- c) je argumentom pre zavedenie protekcionizmu pre štáty bez prebytku pracovnej sily
- d) je argumentom pre zavedenie protekcionizmu pre štáty s nedostatkom pracovnej sily

Kapitola 27

Neoklasická mikroekonomická teória migrácie

- Kedy sa objavil neoklasický mikroekonomický model migrácie?*
  - V 50. rokoch 20. storočia.
  - V 60. rokoch 20. storočia.
  - V 70. rokoch 20. storočia.
  - V 80. rokoch 20. storočia.
- Podľa neoklasického mikroekonomického modelu migrácie sa jednotlivci rozhodnú migrovať na základe analýzy:*
  - trhu práce
  - mzdových rozdielov
  - nákladov a výnosov
  - produktivity práce
- Medzinárodná migrácia je podľa neoklasickej mikroeconomickej teórie vnímaná ako investícia do:*
  - ľudského kapitálu
  - fyzického kapitálu
  - hmotného kapitálu
  - peňažného kapitálu
- V rámci analýzy nákladov sa berú do úvahy:*
  - kultúrne náklady na migráciu
  - historické náklady na migráciu
  - potenciálne náklady na migráciu
  - materiálne náklady na migráciu
- V rámci analýzy výnosov jednotlivec očakáva:*
  - vyššiu pracovnú produktivitu
  - nižšiu pracovnú produktivitu
  - rovnakú mzdu ako je súčasná mzda
  - nižšiu mzdu ako je súčasná mzda

6. *Podľa neoklasickej mikroekonomickej teórie migrácie sa rozhodne potenciálny migrant pre miesto, kde je schopný dosiahnuť:*
- a) najnižšiu očakávanú návratnosť investície
  - b) najvyššiu očakávanú návratnosť investície
  - c) priemernú očakávanú návratnosť investície
  - d) marginálnu očakávanú návratnosť investície
7. *Podľa Masseyho a kol. očakávané príjmy sú na základe tejto teórie determinované:*
- a) príjmami a nezamestnanosťou
  - b) výdavkami a nezamestnanosťou
  - c) príjmami a zamestnanosťou
  - d) výdavkami a zamestnanosťou
8. *K rastu pravdepodobnosti medzinárodnej migrácie vedú:*
- a) kolektívne charakteristiky ľudského kapitálu
  - b) hraničné charakteristiky ľudského kapitálu
  - c) priemerné charakteristiky ľudského kapitálu
  - d) individuálne charakteristiky ľudského kapitálu
9. *Ak absentujú rozdiely v príjmoch a v zamestnanosti medzi štátmi, potom medzinárodná migrácia:*
- a) existuje
  - b) neexistuje
  - c) existuje len v prípade rozvojových štátov
  - d) existuje len v prípade vyspelých štátov
10. *Rozhodnutie o migrácii vychádza z nerovnováh na trhu:*
- a) kapitálu
  - b) peňazí
  - c) práce
  - d) tovarov a služieb
11. *Veľkosť medzinárodného toku migrantov medzi štátmi je determinovaná:*
- a) veľkosťou rozdielov v očakávanej návratnosti
  - b) veľkosťou rozdielov v súčasnej návratnosti
  - c) veľkosťou rozdielov v nákladoch na migráciu
  - d) veľkosťou rozdielov v psychologických nákladoch na migráciu

12. *Vlády imigračných štátov môžu vplývať na ZNÍŽENIE pravdepodobnosti zamestnania sa napr.:*

- a) vplyvom na pokles materiálnych a psychologických nákladov na migráciu
- b) zahraničnou pomocou pre emigračné štáty, ktorá spôsobí pokles príjmov v týchto štátoch
- c) dotáciami pre zamestnávateľov zamestnávajúcich zahraničnú pracovnú silu
- d) zavedením sankcií pre zamestnávateľov zamestnávajúcich zahraničnú pracovnú silu

13. *Predpokladom dosiahnutia maximálnej užitočnosti migranta je podľa niektorých autorov výlučne:*

- a) hľadanie útočiska z nepolitických dôvodov
- b) hľadanie politického azylu
- c) zlúčenie rodiny
- d) maximalizácia príjmu

14. *Sjaastad vníma migrantov ako ľudí, ktorí sa:*

- a) snažia maximalizovať čistú súčasnú hodnotu ich budúcich výnosov
- b) snažia minimalizovať čistú súčasnú hodnotu ich budúcich výnosov
- c) snažia maximalizovať súčasnú hodnotu ich čistých budúcich výnosov
- d) snažia minimalizovať súčasnú hodnotu ich čistých budúcich výnosov

15. *Sjaastad poukázal na vzťah medzi investíciou do ľudského kapitálu a migráciou ako:*

- a) prvý
- b) druhý
- c) Nepoukázal na uvedený vzťah.
- d) Ani jedna z predchádzajúcich odpovedí nie je správna.

16. *Podľa Sjaastada je rozhodnutie o migrácii vysoko závislé od dostupných neformálnych informácií, ktoré môže poskytnúť napr.:*

- a) inzercia v domácom štáte
- b) pracovná agentúra v domácom štáte
- c) rodina migranta v cieľovom štáte
- d) pracovná agentúra v cieľovom štáte

17. *Podľa Sjaastada je významnou premennou výrazne vplyvajúcou na migráciu:*

- a) prirodzený prírastok
- b) natalita
- c) mortalita
- d) vek

18. *Todaro pri formulácii svojho modelu vychádzal z predpokladu, že migrácia je primárne fenomén:*

- a) politický
- b) kultúrny
- c) ekonomický
- d) historický

19. *Podľa Todarovho modelu, ak máme daný príjem na vidieku na úrovni 400 p. j., príjem v meste na úrovni 600 p. j. a pravdepodobnosť zamestnania sa v meste je na úrovni 50 %, potom sa potenciálny migrant na vidieku rozhodne:*

- a) ostať na vidieku, pretože príjem na vidieku bude vyšší o 100 p. j.
- b) migrovať do mesta, pretože príjem v meste bude vyšší o 100 p. j.
- c) ostať na vidieku, pretože príjem na vidieku bude vyšší o 200 p. j.
- d) migrovať do mesta, aj keď príjem v meste bude nižší o 100 p. j.

20. *Ktoré z uvedených tvrdení je správne:*

- a) Ak príjem na vidieku = 100 p. j., príjem v meste = 400 p. j. a pravdepodobnosť zamestnať sa v meste = 20 %, potom migrant bude migrovať z vidieka do mesta.
- b) Ak príjem na vidieku = 100 p. j., príjem v meste = 400 p. j. a pravdepodobnosť zamestnať sa v meste = 30 %, potom migrant bude migrovať z vidieka do mesta.
- c) Ak príjem na vidieku = 100 p. j., príjem v meste = 400 p. j. a pravdepodobnosť zamestnať sa v meste = 25 %, potom migrant bude migrovať z vidieka do mesta.
- d) Ak príjem na vidieku = 100 p. j., príjem v meste = 400 p. j. a pravdepodobnosť zamestnať sa v meste = 15 %, potom migrant bude migrovať z vidieka do mesta.